

การประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

THE EVALUATION ABOUT EMOTIONAL QUOTIENT OF STUDENTS
OF KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

สุรัชย์ ชาสूरีย์

SURACHAI CHASUREE

RCH

LG

395

.115

๗๘๔๗๐

83667

เลขสารบัญ.....
เลขทะเบียน.....
วัน,เดือน,ปี.....1.1.0.ย. 2551

ภาควิชาภาษาและสังคม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องส่งไปถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พ.ศ. 2547

11๑๘1๘๕๔

งานวิจัยเรื่อง การประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2547

ผู้วิจัย นายสุรชัย ชาสูริย์

ที่ทำงาน อาจารย์ภาควิชาภาษาและสังคม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง” นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประจำปีการศึกษา 2546 และ 2547 ตามตัวแปรคณะ, ชั้นปี, เพศ และลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 3 ด้านใหญ่ 9 ด้านย่อย ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านดี ได้แก่ ควบคุมตนเอง, เห็นใจผู้อื่น และรับผิดชอบ

ด้านที่ 2 ด้านเก่ง ได้แก่ มีแรงจูงใจ, ตัดสินและแก้ปัญหา และสัมพันธ์ภาพ

ด้านที่ 3 ด้านสุข ได้แก่ ภูมิใจตนเอง, พอใจชีวิต และสุขสงบทางใจ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยการสุ่มนักศึกษาจาก 5 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, คณะเทคโนโลยีการเกษตร, คณะวิศวกรรมศาสตร์, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 1,000 คน เป็นเพศชาย 497 คน เพศหญิง 503 คน ผู้วิจัยใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับผู้ใหญ่ (อายุ 18-60 ปี) ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2543 เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นแปลความหมายของแบบประเมินแต่ละข้อเป็นคะแนน เมื่อผู้วิจัยรวมคะแนนแต่ละด้านย่อยแล้ว จึงนำไปหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 11 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิจัย

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทั้ง 5 คณะ ที่มีคะแนนอยู่ในช่วงคะแนนปกติ ได้แก่ ด้านควบคุมตนเอง , มีแรงจูงใจ , ตัดสินใจและแก้ปัญหา , สัมพันธภาพ , ภูมิใจตนเอง , พอใจชีวิต และสุขสงบทางใจ
2. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทั้ง 5 คณะ ที่มีคะแนนต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ คือ ด้านเห็นใจผู้อื่น
3. ความฉลาดทางอารมณ์ด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทั้ง 5 คณะ ปรากฏว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 มีคะแนนต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 มีคะแนนอยู่ในช่วงคะแนนปกติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Research Title The Evaluation about Emotional Quotient of Students of King
Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

Year 2004

Researcher Mr. Surachai Chasuree

Office Department of Language and Social Sciences
Faculty of Industrial Education
King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

ABSTRACT

The objective of this research was to evaluate about emotional quotient of students of King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang in 2003 and 2004 academic year according to 4 variables : faculty , grade , sex and emotional quotient characteristics of 3 main items 9 sub items as following

1. Goodness : self-controlling , sympathy and responsibility
2. Smart : to be motivated , decision and problem solving and relationship
3. Happiness : self-dignity , life-satisfaction and tranquil mind

The total samples included were 1.000 students from Faculty of Industrial Education , Faculty of Agricultural Technology , Faculty of Engineering , Faculty of Architecture and Faculty of Science seperated 497 men and 503 women. The questionnaire about emotional quotient of Mental Health Department , Ministry of Public Health was used for data collection. Then the data was analyzed by means of percentage , arithmetic mean and standard deviation using the SPSS 11 program. All findings presented by tables and eassy revealed that

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. The emotional quotient scores of all students at the ranges of the normal scores were self-controlling , to be motivated , decision and problem solving , relationship , self-dignity , life-satisfaction and tranquil mind.

2. The emotional quotient scores of all students at the lower range was sympathy.

3. The first and second grade of all students had lower emotional quotient scores about responsibility as the third and the fourth grade of all students had normal range scores.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2546-2547 ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาแบบบูรณาการ อีกทั้งเป็นแนวทางสำหรับอาจารย์ผู้สอนวิชาอื่นๆที่จะประยุกต์ไปใช้ได้เช่นเดียวกัน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาของสถาบันต่อไป

งานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้รับทุนอุดหนุนจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ในการดำเนินการ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ที่ได้อำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยในการเก็บข้อมูลกับนักศึกษา อีกทั้งขอขอบคุณนักศึกษาทุกคนจากทั้ง 5 คณะ ที่ได้ให้ความร่วมมือกับผู้วิจัยในการกรอกแบบประเมิน สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของภาควิชาภาษาและสังคม และเจ้าหน้าที่ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ที่ได้อำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยในการดำเนินงานวิจัยนี้

ผู้วิจัยจะนำผลที่ได้จากงานวิจัยเรื่องนี้ไปใช้ประโยชน์แก่นักศึกษา ภาควิชา และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สุรัชย์ ชาสุรีย์

ผู้วิจัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์.....	5
ความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์.....	6
องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์.....	7
ลักษณะของผู้มีความฉลาดทางอารมณ์สูงและต่ำ.....	11
การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์.....	12
การวัดความฉลาดทางอารมณ์.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	21
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	21
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	23
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	24

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จำนวนนักศึกษา.....	25
ผลการประเมินความฉลาดทางอารมณ์.....	27

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย.....	39
อภิปรายผลการวิจัย.....	40
ข้อเสนอแนะ.....	43

บรรณานุกรม.....	44
-----------------	----

ภาคผนวก

แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์.....	48
----------------------------------	----

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	แสดงจำนวนนักศึกษา ปีการศึกษา 2546-2547 โดยแยกตามคณะและชั้นปี.....	25
2	แสดงจำนวนนักศึกษา ปีการศึกษา 2546-2547 โดยแยกตามคณะและเพศ.....	26
3	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา โดยแยกตามลักษณะความฉลาดทางอารมณ์	27
4	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา โดยแยกตามเพศและลักษณะความฉลาดทางอารมณ์.....	28
5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โดยแยกตามชั้นปีและลักษณะความฉลาดทางอารมณ์.....	29
6	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร โดยแยกตามชั้นปีและลักษณะความฉลาดทางอารมณ์.....	30
7	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ โดยแยกตามชั้นปีและลักษณะความฉลาดทางอารมณ์.....	31
8	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ โดยแยกตามชั้นปีและลักษณะความฉลาดทางอารมณ์.....	32
9	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ โดยแยกตามชั้นปีและลักษณะความฉลาดทางอารมณ์.....	33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ).

ตารางที่		หน้า
10	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โดยแยกตามเพศและลักษณะความฉลาดทางอารมณ์.....	34
11	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร โดยแยกตามเพศและลักษณะความฉลาดทางอารมณ์.....	35
12	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ โดยแยกตามเพศและลักษณะความฉลาดทางอารมณ์.....	36
13	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ โดยแยกตามเพศและลักษณะความฉลาดทางอารมณ์.....	37
14	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ โดยแยกตามเพศและลักษณะความฉลาดทางอารมณ์.....	38

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีผลกระทบต่อสภาพร่างกายจิตใจและการดำเนินชีวิตของผู้เรียนอย่างมาก ผู้เรียนต้องพยายามปรับตัวเพื่อดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุขและราบรื่น แต่การปรับตัวก็ก่อให้เกิดปัญหาได้ กล่าวคือ คนที่มีบุคลิกภาพเข้มแข็งและมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ตลอดจนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี ย่อมจะสามารถแก้ไขปัญหาก็เข้ามากระทบได้ดีกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพอ่อนแอ ขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์ หรือปรับตัวเข้ากับสังคมได้ยาก บุคลิกภาพอารมณ์และการปรับตัวนี้เป็นผลมาจากการเลี้ยงดู การเลี้ยงดูที่ต่างกันจะทำให้บุคคลมองโลกในลักษณะต่างกัน เช่น บุคคลที่อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น ได้รับการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสมตามวัย บุคคลผู้นั้นเมื่อเติบโตขึ้น จะเป็นคนมองโลกตามความเป็นจริง มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เข้มแข็ง (ผู้จัดการรายสัปดาห์, 2546 : ปริทรรศน์) นอกจากนี้การสอนเด็กที่เน้นแต่เนื้อหาความรู้ สติปัญญาเฉียบแหลม โดยละเลยการหล่อหลอมวุฒิภาวะทางอารมณ์และปลูกฝังจริยธรรม ก่อให้เกิดการใช้ความรุนแรงในเด็กและวัยรุ่น ปัญหายาเสพติด และความฟุ้งเฟ้อทางวัตถุ (โลกวันนี้รายวัน , 2546 : ข่าวกจากปก) จึงกล่าวได้ว่า ปัญหาอย่างหนึ่งของการศึกษาดั้งเดิมคือ การไม่สามารถปลูกฝังจิตใจที่ดี ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข ปัญหาของความขัดแย้งระหว่างคนกับคน และคนกับสิ่งแวดล้อมนับวันก็มีมากขึ้น การวิวาทชกต่อย การทำลายซึ่งกันและกัน การยกพวกตีกันในหมู่นักศึกษา การไม่สามารถปรับตัวในสังคมที่เปลี่ยนไป ไม่สามารถอดทนรอคอยเพื่อไปสู่เป้าหมาย ก่อให้เกิดปัญหาทางเพศและยาเสพติด ความสามารถแม้จะมีอยู่มาก แต่หากจิตใจมีความขุ่นมัว ไม่สบายเสียแล้ว ความสามารถนั้นก็ถูกกดทอนไปอย่างมากมาย เมื่อประสบปัญหาในชีวิต ก็ไม่มีเทคนิควิธีการแก้ไข ลงท้ายอาจเป็นการฆ่าตัวตาย (เทอดศักดิ์ , 2543 : 4)

ดังนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 1 มาตรา 6

จึงกำหนดความมุ่งหมายและหลักการการจัดการศึกษาว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนา
เอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับอาจารย์งานเพื่อการศึกษานาน ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
คนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม
ไม่ว่ากรรมใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” ซึ่งแต่เดิมเรามีความ

เชื่อกันมานานแล้วว่า ความสามารถทางสติปัญญาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จทุกด้านในชีวิต แต่ปัจจุบันนักจิตวิทยาพบว่า คนที่มีสติปัญญาสูงไม่ใช่คนที่ประสบผลสำเร็จในชีวิตเสมอไป สติปัญญามีส่วนเกี่ยวข้องเพียง 20 % เท่านั้น ที่เหลืออีก 80 % เป็นปัจจัยด้านอื่นๆ ซึ่งรวมทั้งความฉลาดทางอารมณ์ด้วย ในเรื่องนี้ศาสตราจารย์ ดร. สิปปนนท์ เกตุทัต (อ้างถึงเทอดศักดิ์, 2543 : 5) ได้บอกไว้ว่า ทำให้นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข จำเป็นต้องมีองค์รวมของการศึกษา คือ ด้านจิตใจ ร่างกาย สังคม ธรรมชาติ จิตวิญญาณ เมื่อมองในแง่ี้ ความฉลาดทางอารมณ์ก็สามารถช่วยให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น รวมไปถึงทักษะในเรื่องภาษา อาชีพ การงาน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การพัฒนาเด็กไทยโดยมุ่งให้การเลี้ยงดูที่เหมาะสม จะทำให้เด็กไทยเติบโตเป็นคนเก่ง ดี มีคุณภาพ และแข็งแรง เป็นพลังขับเคลื่อนสังคมไทยในอนาคต (โลกวันนี้ , 2546 : ข่าวกจากปก)

กรมสุขภาพจิต (2543 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า สุขภาพจิตมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความฉลาดทางอารมณ์ คนที่มีสุขภาพจิตดีนั้นจะต้องมีความฉลาดทางอารมณ์สูง ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับคำจำกัดความขององค์การอนามัยโลก ซึ่งให้ความหมายว่า “สุขภาพจิต” เป็นเรื่องของจิตใจ ผู้มีสุขภาพจิตดีย่อมมีจิตที่เป็นสุข สามารถสร้างสัมพันธภาพ และรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ปรับตัวได้อย่างเหมาะสม ดำเนินชีวิตได้ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และปราศจากอาการโรคจิต โรคประสาท ความฉลาดทางอารมณ์เป็นสิ่งที่พัฒนาได้ตลอดชีวิต การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่องานป้องกันปัญหา และการส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดี กรมสุขภาพจิตจึงได้พัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับประชาชนไทยอายุ 12-60 ปีขึ้น ในส่วนของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังก็มีปณิธานไว้ว่า “ มุ่งมั่นให้การศึกษา และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ควบคู่คุณธรรม จริยธรรม และดำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม ”

ด้วยความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ที่มีต่อสภาพการเลี้ยงดูอบรมเยาวชนไทยปัจจุบัน อีกทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับปณิธานของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการผลิตบัณฑิตให้เป็นคนดี เก่ง และมีสุข ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จึงประสงค์จะประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาด้านเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับประชาชนไทย อายุ 12-60 ปี ของ
กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2543

ขอบเขตของการวิจัย

1. ความฉลาดทางอารมณ์ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ความดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความ
ต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
- 1.2 ความเก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ
สามารถตัดสินใจ แก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
- 1.3 ความสุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มี
ความภาคภูมิใจในตนเอง พอใจในชีวิต และมีความสุขสงบทางใจ

2. นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักศึกษาทุกชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่
ในปีการศึกษา 2546 และ 2547 จาก 5 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะ
เทคโนโลยีการเกษตร คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำผลที่ได้รับจากการวิจัยไปจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาแบบบูรณาการ เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา
2. เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนวิชาอื่นๆ ในการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาอื่นๆ เพื่อร่วมมือกันพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์
2. ความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์
3. องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์
4. ลักษณะของผู้มีความฉลาดทางอารมณ์สูงและต่ำ
5. การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์
6. การวัดความฉลาดทางอารมณ์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์

มีผู้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ไว้คล้ายคลึงกัน ดังนี้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2546) ได้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ว่า หมายถึงความสามารถของบุคคลที่จะรู้จักตนเอง บริหารอารมณ์ของตนเอง รับผิดชอบต่อผู้อื่น ภูมิใจตนเอง และสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2543 : 1) ได้ให้คำจำกัดความของความฉลาดทางอารมณ์ว่า คือ ความสามารถทางอารมณ์ที่จะช่วยให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542 : 30) กล่าวถึงความฉลาดทางอารมณ์ว่า เป็นกระบวนการของจิตใจในการบริหารจัดการอารมณ์ของตนเองและของผู้อื่น ให้เกิดประโยชน์ในทางสร้างสรรค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธีระ ชัยบุษยบรรจง (2544 : 36-40) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นความสามารถของมนุษย์ที่จะรู้จักความรู้สึก ความคิด และอารมณ์ ทั้งของตนเองและผู้อื่น รักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์และแรงกระตุ้นภายใน ตลอดจนสามารถรอคอย การตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสม ถูกกาลเทศะ สามารถให้กำลังใจตนเอง ในการที่จะเผชิญกับอุปสรรค และข้อขัดแย้งต่างๆ ได้อย่างไม่คับข้องใจ ทนต่อแรงปะทะทาง อารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่นได้อย่างสงบนิ่ง สื่อสารความรู้สึกนึกคิดกับผู้อื่นได้ดี รู้จักนำพลัง แห่งอารมณ์และความรู้สึกมาใช้ให้เกิดประโยชน์เชิงสร้างสรรค์ต่อตนเอง และมีความสุขในชีวิต

Goleman (อ้างถึงกรมสุขภาพจิต, 2543 : 23) อธิบายว่า ความฉลาดทาง อารมณ์เป็นความสามารถในการสร้างแรงจูงใจตนเอง ไม่ย่อท้อต่อการเผชิญความผิดหวังหรือ ความไม่สมปรารถนา สามารถควบคุมความต้องการที่รุนแรงไม่ให้เกิดออกโดยขาดการยับยั้ง ปรับความรู้สึกเศร้าหมองที่เป็นอุปสรรคต่อความสามารถในการคิดให้หมดไป และช่วยให้เกิด ความเห็นอกเห็นใจและความหวัง

ดังนั้น จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์หมายถึง ความสามารถของ บุคคลในการรับรู้สภาพอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นในทุกขณะจิต และสามารถจัดการอารมณ์ของ ตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างดี เพื่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข

ความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์

ความฉลาดทางอารมณ์เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นที่บุคคลควรจะมีหรือพัฒนาให้มากขึ้น เพื่อชีวิตการทำงานทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เนื่องจากโลกการทำงานปัจจุบันเปลี่ยนแปลงมากเมื่อเทียบกับแต่ก่อน องค์กรต่างๆจะมีขนาดเล็กลง จำนวนคนทำงานถูกจำกัดให้น้อยลง คนทำงานที่อยู่ในองค์กรถูกคาดหวังว่าจะต้องมีคุณภาพมาก ไม่เพียงแต่มีความสามารถหรือ ทักษะที่จำเป็นในการทำงาน หรือมีเชาวน์ปัญญาดีเท่านั้น แต่ต้องมีความสามารถทำงานเป็นทีม ได้อย่างมีความรับผิดชอบ มีความเข้าใจและเอื้ออาทรผู้ร่วมงาน สามารถผลักดันเป็นผู้นำได้ มีความตื่นตัวที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ บุคคลต้องมีการปรับตัวอย่างมากเพื่อการทำงาน ที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และอย่างมีความสุขด้วย ทั้งนี้เพราะความฉลาดทางอารมณ์มีส่วน ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลเบื้องหน้า และต้องอ้างอิงถึงใจของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ ให้มนุษย์คิดอย่างชาญฉลาด และมีความสุขกับความคิดอ่านมากขึ้น ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์

ที่ดีจะเป็นผู้ที่รู้จักใช้ความคิดอ่านเกี่ยวกับอารมณ์ของตน และของผู้อื่น ให้เกิดประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้อื่นเป็นสุข ตนเองก็สบายใจ นอกจากนี้ เมื่อนำความฉลาดทางอารมณ์ไปประกอบกับภูมิปัญญา จะก่อให้เกิดการตัดสินใจที่เป็นประโยชน์ ความฉลาดทางอารมณ์ก่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ทำให้เกียรติ ขอมรับ เกื้อหนุนแก่กันและกัน เพิ่มพูนความคิดสร้างสรรค์ กล้าเสี่ยง กล้าคิดริเริ่ม ลดการโจมตี การนินทา และความไม่ยืดหยุ่นต่อกัน เป็นการช่วยป้องกันปัญหาสังคม เช่น การทำร้ายตนเอง การฆ่าตัวตาย การฆ่าบุคคลในครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม หรือปัญหาความรุนแรงในสังคม ประการสำคัญก็คือ ความฉลาดทางอารมณ์เป็นสิ่งที่พัฒนาได้โดยไม่ขึ้นอยู่กับช่วงอายุ

องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์

นักคิดและนักค้นคว้าหลายท่านได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ ดังนี้

Wagner และ Sternberg (อ้างถึงวีระวัฒน์, 2542 : 59-60) แบ่งพฤติกรรมของผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ไว้ 3 ประเภท คือ

1. การครองตน (Managing Self) หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการตนเองในแต่ละวัน ให้บรรลุเป้าหมาย ได้ผลผลิตสูงสุด อาทิ การจัดลำดับกิจกรรมที่ต้องทำการกระตุ้นชี้นำตนให้มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ การสร้างแรงจูงใจที่ดีให้แก่ตนเอง กล้าเสี่ยง ไม่ย่อท้อ รู้ขีดความสามารถและศักยภาพของตนดี
2. การครองคน (Managing Others) หมายถึง ทักษะความรู้ในการบริหารผู้ได้บังคับบัญชา และความสัมพันธ์ทางสังคม ความสามารถเข้ากับผู้อื่นได้ มอบหมายงานให้ทำตรงกับทักษะความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติแต่ละคน ให้รางวัลตามผลงานที่ปฏิบัติ
3. การครองงาน (Managing Career) หมายถึง จะสร้างผลกระทบที่ดีแก่สังคม องค์กร ประเทศชาติ ได้อย่างไร จะสร้างชื่อเสียงเกียรติภูมิของตนได้เช่นไร จัดความสำคัญจำเป็นของตนให้สอดคล้องกับสิ่งที่องค์กรให้ความสำคัญ โน้มน้าวผู้เกี่ยวข้องให้เห็นความสำคัญเห็นดีงามด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Salovey และ Mayer (อ้างถึงวีระวัฒน์ , 2542 : 60-61) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นเรื่องของทักษะในการปรับตนใน 3 ลักษณะ คือ

1. **ขั้นรู้จักภาวะอารมณ์ของตน** หมายถึง การประเมินภาวะอารมณ์ได้อย่างถูกต้อง และแสดงออกได้อย่างเหมาะสม
2. **ขั้นควบคุมอารมณ์** หมายถึง ขั้นควบคุมและกำกับดูแลภาวะอารมณ์ของตนและของผู้อื่นได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะ ทั้งในแง่ของกายกรรม วาจากรรม และมโนกรรม
3. **ขั้นใช้เขาวินิจฉัยอารมณ์** หมายถึง คนแต่ละคนจะมีความสามารถใช้ประโยชน์จากภาวะอารมณ์ของตนต่างกัน ในการแก้ไขปัญหาหรือช่วยในการปรับตัว

Bar-on (อ้างถึงสำนักการกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , 2543 : 5-6) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย 15 คุณลักษณะ ดังนี้

1. **ความสามารถภายในตน** ประกอบด้วย
  - 1.1 การเข้าใจภาวะอารมณ์ของตน
  - 1.2 ความกล้าแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของตน
  - 1.3 การตระหนักรู้อาน คือมีสติ
2. **ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์** ประกอบด้วย
  - 2.1 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
  - 2.2 มีน้ำใจ เอื้ออาทร ห่วงใยผู้อื่น
  - 2.3 ตระหนักรู้เท่าทันในความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น
3. **ความสามารถในการปรับตัว** ประกอบด้วย
  - 3.1 การตรวจสอบความรู้สึกของตน
  - 3.2 การเข้าใจสถานการณ์ต่างๆ และสามารถตีความได้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง
  - 3.3 มีความยืดหยุ่นในความคิดและความรู้สึกของตน
  - 3.4 การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ความสามารถในการจัดการกับความเครียด ประกอบด้วย
  - 4.1 การบริหารจัดการกับความเครียด
  - 4.2 การควบคุมอารมณ์และการแสดงออก
5. การจงใจตนเอง
  - 5.1 การมองโลกในแง่ดี
  - 5.2 ความรู้สึกและการแสดงออกที่เป็นสุข
  - 5.3 การสร้างความสนุกสนานให้เกิดแก่ตนเองและผู้อื่น

กรมสุขภาพจิต (2543 : 30-31) แบ่งองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ เป็น 3 ด้าน คือ

1. ดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ประกอบด้วยความสามารถต่อไปนี้
  - 1.1 ควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง
    - 1.1.1 รู้อารมณ์และความต้องการของตนเอง
    - 1.1.2 ควบคุมอารมณ์และความต้องการได้
    - 1.1.3 แสดงออกอย่างเหมาะสม
  - 1.2 เห็นใจผู้อื่น
    - 1.2.1 ใส่ใจผู้อื่น
    - 1.2.2 เข้าใจและยอมรับผู้อื่น
    - 1.2.3 แสดงความเห็นใจอย่างเหมาะสม
  - 1.3 รับผิดชอบ
    - 1.3.1 รู้จักให้ / รู้จักรับ
    - 1.3.2 รับผิดชอบ / ให้อภัย
    - 1.3.3 เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

2. เก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจ แก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ประกอบด้วย ความสามารถต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2.1 รู้จักและมีแรงจูงใจในตนเอง
  - 2.1.1 รู้ศักยภาพตนเอง
  - 2.1.2 สร้างขวัญและกำลังใจให้ตนเองได้
  - 2.1.3 มีความมุ่งมั่นไปสู่เป้าหมาย
- 2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา
  - 2.2.1 รับรู้และเข้าใจปัญหา
  - 2.2.2 มีขั้นตอนในการแก้ปัญหา
  - 2.2.3 มีความยืดหยุ่น
- 2.3 มีสัมพันธภาพกับผู้อื่น
  - 2.3.1 สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
  - 2.3.2 กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม
  - 2.3.3 แสดงความเห็นที่ขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์
3. สุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ประกอบด้วย
  - 3.1 ภูมิใจในตนเอง
    - 3.1.1 เห็นคุณค่าตนเอง
    - 3.1.2 เชื่อมั่นในตนเอง
  - 3.2 พึงพอใจในชีวิต
    - 3.2.1 มองโลกในแง่ดี
    - 3.2.2 มีอารมณ์ขัน
    - 3.2.3 พพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่
  - 3.3 มีความสงบทางใจ
    - 3.3.1 มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสุข
    - 3.3.2 รู้จักผ่อนคลาย
    - 3.3.3 มีความสงบทางจิตใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะของผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงและต่ำ

ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง	ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำ
<ol style="list-style-type: none"> 1. แสดงความรู้สึกของคนออกมาได้ชัดเจน ตรงไปตรงมา 2. ไม่ถูกรอบงำโดยความรู้สึกในทางลบ ต่างๆ 3. สามารถอ่านภาษาท่าทางในการสื่อสารได้ดี 4. ชีวิตผานจากเหตุผล ความเห็นจริง ตระการะ ความรู้สึก และสามัญสำนึกอย่างได้ดุล 5. พึ่งพาตนเองได้ มีความเป็นอิสระด้านการ ใช้เหตุผลทางจริยธรรม 6. สร้างแรงจูงใจที่ดีให้เกิดภายในตนได้ 7. สามารถนำภาวะอารมณ์ของตนกลับคืนสู่ สภาวะปกติได้ 8. มองโลกในแง่ดี ไม่ยอมแพ้กับอุปสรรค หรือปัญหา 9. สนใจและให้ความสำคัญกับความรู้สึกของ ผู้อื่น 10. ไม่ถูกรอบงำโดยความกลัวหรือความวิตก กังวล 11. สามารถระบุนความรู้สึก / ภาวะอารมณ์ทาง ลบต่างๆที่เกิดขึ้นกับตนเองในขณะนั้นได้ 12. รู้สึกเป็นธรรมชาติเมื่อพูดถึงความรู้สึก นึกคิดต่างๆ 13. ชีวิตไม่ถูกชี้นำโดยอำนาจ ความร่ำรวย เกียรติศักดิ์ศรี ตำแหน่ง ชื่อเสียง หรือการได้ รับการยอมรับ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่รับผิดชอบต่อความรู้สึกของตน แต่ วิพากษ์ตำหนิผู้อื่น 2. บอกไม่ได้ว่า ทำไมตนถึงคิดรู้สึกเช่นนั้น 3. กล่าวหาโจมตี ตำหนิ ตัดสิน ทำลายขวัญ กำลังใจผู้อื่น 4. มุ่งวิเคราะห์ผู้อื่น มากกว่าแสดงความเข้าใจ เข้าใจ 5. บุ่มบ่ามทึทัก มักคิดแทนเรา เช่น “ผมคิด (เชื่อหรือเคา) ว่าคุณ ...” 6. แสดงความไม่ซื่อตรงเกี่ยวกับความรู้สึกนึก คิดของตน 7. พุดสะท้อนความรู้สึกนึกคิดของตนสูงหรือ ต่ำกว่าความเป็นจริง 8. ทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่ บางทีก็แสดง ปฏิกริยากับสิ่งเล็กๆน้อยๆอย่างเกินเหตุ 9. ขาดสติสัมปชัญญะ สิ่งทีพุดกับสิ่งที่ทำไม่ ตรงกัน 10. ผูกใจเจ็บ อาฆาตเค้น ให้อภัยคนไม่ได้ 11. ชอบทำให้ผู้อื่นรู้สึกว่าเขาผิด 12. ขัดเยียดความรู้สึกนึกคิดต่างๆให้คู่พิง / คน อื่น 13. เผยความรู้สึกที่แท้จริงทีเกิดขึ้นกับตัวเองไม่ ได้ 14. ไม่ใส่ใจในความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น 15. พุดออกมา โดย ไม่คิดถึงหัวอกผู้อื่น

ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง	ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำ
<p>14. กล้าเผยความรู้สึกนึกคิดของตนเองออกมา ไม่พยายามสอดแทรกความคิดไว้ในความรู้สึกของตนเอง</p> <p>15. มองหาแง่มุมที่ดีจากภาวะอารมณ์ในทางลบ หรือในสถานการณ์อันเลวร้าย</p> <p>16. แยกแยะสิ่งที่เป็นความคิดออกจากความรู้สึกได้</p>	<p>16. ปิดมั่นในความคิดความเชื่อของตนเอง ใจไม่เปิดกว้าง</p> <p>17. เป็นผู้ฟังที่ไม่ดี พุดขัดจังหวะ บั่นทอนขวัญและกำลังใจคู่สนทนา เน้นข้อเท็จจริงมากเกินไป โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึก</p> <p>18. ใช้ภูมิปัญญาของตนวิพากษ์คำคนอื่น สร้างภาพว่าตนฉลาดเหนือกว่าผู้อื่น ไม่รู้ไม่สนใจว่าคนอื่นจะมองตนอย่างไร</p>

การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

1. วิธีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

ผู้รู้หลายท่าน ได้เสนอแนะวิธีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ไว้ดังนี้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ ได้กล่าวถึงการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ว่า ทำได้ดังนี้

นี้

1. พยายามศึกษาให้รู้จักอารมณ์ของตนเองว่า เป็นคนอารมณ์ร้อนหรือเย็น ร้อนมากหรือร้อนน้อย และเย็นมากหรือเย็นน้อย
2. บริหารหรือจัดการอารมณ์ของตนเองให้มีประสิทธิภาพ คือให้มีการแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสมกับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม
3. พยายามสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้กับตนเอง เพื่อให้มีวิสัยทัศน์ และมีความกระตือรือร้น
4. พยายามรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น ในลักษณะเอาใจเขามาใส่ใจเรา จะ

ได้ทราบว่าคนอื่นเขาคิดอย่างไรและรู้สึกอย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. พยายามสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น มีการสร้างความพอใจร่วมกัน รู้จักและไว้ใจกัน ขอมรับเพื่อนมนุษย์และให้ความรักแก่เขา และมีกิจกรรมร่วมกัน เช่น รับประทานอาหารร่วมกัน ปรึกษาหารือกัน เล่นกีฬา และไปเที่ยวด้วยกัน เป็นต้น

กรมสุขภาพจิต (2543 : 84-85) ได้เสนอขั้นตอนการฝึกทักษะทางอารมณ์เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในครอบครัว 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. รู้เท่าทัน หยั้งรู้ในความรู้สึกของเด็ก

พ่อแม่ควรแสดงความเข้าใจ ขอมรับ เห็นอกเห็นใจ เอื้ออาทร ให้ความสำคัญกับสิ่งที่ลูกสนใจแทนการตำหนิ บังคับ วิจารณ์ หรือลงโทษ ขณะเดียวกันพ่อแม่เองก็ต้องเฝ้าระวังความรู้สึกและอารมณ์ของตนเอง ที่จะไม่แสดงออกในลักษณะที่ขาดการควบคุม ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีสำหรับลูก

2. ใช้โอกาสหรือสถานการณ์แต่ละเรื่องสร้างความใกล้ชิดสนิทสนม

โดยให้ข้อมูล มุมมองต่างๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม เช่น เด็กเกิดความตื่นตระหนกเมื่อดูรายการที่เป็นเรื่องตื่นเต้น ชวนให้หาวคกั้ว พ่อแม่อาจเข้าไปนั่งใกล้เด็ก ปลอดภัยและอธิบายด้วยเหตุผลเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กล้าเผชิญสภาพการณ์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

3. รับฟังความรู้สึกและอารมณ์ของเด็กด้วยความตั้งใจ

เอื้ออาทรและพยายามตรวจสอบความรู้สึกของเด็ก โดยพิจารณาจากสถานการณ์ พฤติกรรม ภาษาท่าทาง และอากัปกิริยาที่แสดงออก ในขณะที่รับฟัง พ่อแม่อาจสะท้อนหรือสรุปในสิ่งที่ได้ยิน ได้ฟังมา พร้อมกับหาเหตุผลอธิบายให้เด็กเข้าใจในแง่มุมอื่นบ้าง แต่ไม่ควรสรุปหรือชี้แนะ

4. ฝึกให้เด็กระบุภาวะอารมณ์ความรู้สึกของตนได้อย่างถูกต้อง

แทนการเก็บกดไว้ หรือระบายออกโดยขาดการควบคุม การแสดงอารมณ์ที่เปิดเผย ตรงไปตรงมา เป็นลักษณะพื้นฐานของผู้มีความฉลาดทางอารมณ์ที่ดี รู้ตัวว่ากำลังโกรธ เสียใจ น้อยใจ อิจฉา เพื่อนำไปสู่การบริหาร จัดการ กับอารมณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

5. กำหนดขอบเขตของการช่วยเหลือพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก

เมื่อพ่อแม่เห็นว่า เด็กเข้าใจอารมณ์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของตน และเล็งเห็นพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติ พ่อแม่ควรแสดงให้เด็กทราบว่า การมีอารมณ์ต่างๆ เป็นเรื่องปกติธรรมดา แต่ควรปรับปรุงวิธีการแสดงออกที่ขาดการควบคุม และควรให้เหมาะสมกับบุคคล เวลา สถานที่ และสถานการณ์

สำหรับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในสถานศึกษานั้น หน้าที่ของครู อาจารย์ได้แก่ ช่วยเหลือให้ผู้เรียนได้เข้าใจความรู้สึก อารมณ์ของตน สามารถใช้คำศัพท์เกี่ยวกับ สภาวะอารมณ์ได้ มีการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม ฝึกฝนการให้ความเอื้ออาทรกับผู้อื่น มากกว่ามุ่งกำกับ ควบคุม นอกจากนี้ ครูอาจารย์ก็ควรต้องเรียนรู้ เข้าใจอารมณ์ของตนเอง ด้วย และต้องปฏิบัติตามสิ่งที่ตนพร่ำสอน โดยใช้เทคนิคดังต่อไปนี้ (กรมสุขภาพจิต , 2543 : 25)

1. ประชาธิปไตยในการเรียน

สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นประชาธิปไตย มีความอิสระที่จะแสดงความคิดเห็น มีความเคารพในกันและกัน ครูรับฟังผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเห็นว่าความรู้สึกของตนเป็นที่รับฟัง ไม่ใช่สิ่งที่ไม่มีความหมาย หรือไร้คนสนใจ

2. เรียนรู้เรื่องอารมณ์

หน้าที่ของครูอาจารย์ในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ คือ การช่วยให้ผู้เรียน เข้าใจถึงความรู้สึก อารมณ์ของตน มีการแสดงออกที่เหมาะสมกับบุคคลและสถานที่ และมีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น

3. เริ่มต้นให้ดี เริ่มที่ครู

การเริ่มต้นที่ดีที่สุด คือ การที่ครูอาจารย์ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้ผู้เรียน โดยการทำในสิ่งที่ตนพร่ำสอน เช่น เรียนรู้ที่จะทำความเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก บุคลิกลักษณะของตนเอง ระมัดระวังคำพูดและการแสดงออกอารมณ์ให้เหมาะสมอยู่เสมอ

นอกจากนี้ สำหรับตัวเราเองก็สามารถพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์โดยการพัฒนาตนเอง ดังนี้

1. รู้ตัว รู้ตน

หมายถึง การรู้ความเป็นไปของตน รวมทั้งความพร้อมในด้านต่างๆ รู้ทั้งจุดเด่น และจุดด้อย รู้เท่าทันอารมณ์ รู้สาเหตุที่ทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกนั้นๆ รู้ว่าผลที่จะตามมาเป็นอย่างไร และประเมินความสามารถตนเองได้ตามความเป็นจริง และนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม

2. รู้ทน รู้ควร

หมายถึง ความสามารถในการจัดการกับความรู้สึกของตนเอง เช่น จัดการกับความโกรธ ความไม่พอใจ ความหงุดหงิดได้ สามารถควบคุมตนเองให้ทำในสิ่งที่ถูกที่ควรได้ เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ใจกว้าง สามารถรับฟังความคิดและข้อมูลใหม่ๆ ตลอดจนปรับตัวต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้

3. รู้สร้างกำลังใจ

หมายถึง การมีแรงบันดาลใจที่จะทำให้เกิดความพยายามในการก้าวสู่เป้าหมายอย่างไม่ย่อท้อ มีความตั้งใจที่จะทำให้ดีที่สุดในสิ่งที่รับผิดชอบ เมื่อมีปัญหาที่ไม่ท้อแท้หมดกำลังใจ รู้จักมองโลกในแง่ดี และพยายามหาทางปรับปรุงแก้ไขจนถึงที่สุด

2. ผลดีของการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์จะส่งผลดีทั้งต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อการทำงาน และต่อสังคม ดังนี้

1. ผลดีต่อตนเอง

- 1.1 ทำให้บุคคลตระหนักรู้ตนเอง รู้จักควบคุมตนเอง สร้างแรงจูงใจนำไปสู่ความสำเร็จด้านต่างๆ
- 1.2 ป้องกันปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล ทำให้เราอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างราบรื่น มีสัมพันธภาพที่ดีกับคนอื่น
- 1.3 ทำให้ตนเองมีความสุข และคนรอบข้างมีความสุข เพราะเรารู้จักมองโลกในแง่ดี มองเห็นคุณค่าของตนเอง และรู้จักผ่อนคลายตนเอง และทำให้ตนเองมีความสุขสงบทางจิตใจ

2. ผลดีต่อครอบครัว

- 2.1 ลดปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงในครอบครัว เนื่องจากมีสติและวิธีการคลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้ง
- 2.2 มีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว จะอบอุ่น มีความสุข เข้าใจในความรู้สึกและมุมมองของสมาชิกในครอบครัว มีจิตใจรับรู้และตอบสนองความต้องการของคนในครอบครัวได้ดี สามารถส่งเสริมความรู้ความสามารถของสมาชิกได้ถูกทาง
- 2.3 มีความเอื้ออาทร เห็นอกเห็นใจ แบ่งปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 2.4 สื่อสารกันด้วยท่าทีและคำพูดที่ดี
- 2.5 ทุกคนรู้บทบาทของตัวเองและมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่

3. ผลดีต่อการทำงาน

- 3.1 มีการรู้จักควบคุมอารมณ์และเอาชนะอารมณ์ ทำให้สามารถสร้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

3.2 มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ก่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงานกับ
ผู้ร่วมงานอื่น

3.3 มีการสื่อสารที่ดี รู้จักเลือกพูดแต่สิ่งที่ดีมีประโยชน์ สามารถยก
ใจผู้พูดและผู้ฟังให้สูงขึ้น

3.4 เกิดความคิดดีและคิดสร้างสรรค์

4. ผลดีต่อสังคม

4.1 ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาสังคม เพราะมีความรับผิดชอบ รู้จักเสีย
สละเพื่อส่วนรวม มีแรงจูงใจไปสู่เป้าหมาย และมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม

4.2 ป้องกันปัญหาต่างๆในสังคม ได้แก่ ลดปัญหาการฆ่าตัวตาย ลด
ปัญหาความรุนแรงหรืออาชญากรรมในสังคม เช่น การทำร้ายตนเอง การทะเลาะเบาะแว้ง หรือ
การฆ่าตัวตาย

4.3 เป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนในสังคม

การวัดความฉลาดทางอารมณ์

มีผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้สร้างแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ไว้มากมาย ดังเช่น

การวัดความฉลาดทางอารมณ์ก่อนนั้นเป็นการวัดการรับรู้ทางอารมณ์ที่ไม่ใช่ถ้อย
คำ เช่น แบบทดสอบความไวทางอารมณ์และความรู้สึก ให้ผู้ตอบควินิจฉัยทัศนคติของคนคู่หนึ่งที่แสดง
ปฏิกริยาต่อกัน แล้วให้ผู้ตอบระบุอารมณ์และความคิดของคนคู่ที่แสดงอยู่นั้น เมเยอร์, สโตเวย์
และคารูโซ ระบุว่าม่วิธีการ 3 วิธีที่ใช้ประเมินคำตอบของผู้ตอบแบบทดสอบเหล่านี้ ได้แก่

1. วิธีที่สอดคล้อง เป็นการเปลี่ยนคำตอบของบุคคลหนึ่งกับคำตอบของกลุ่ม
หรือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นเกณฑ์ บุคคลนั้นจะได้คำตอบสอดคล้องกับฉันทามติของกลุ่ม
2. วิธีของผู้เชี่ยวชาญ เป็นการเปรียบเทียบคำตอบของผู้ทำแบบทดสอบกับ
เกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญ
3. วิธีของเป้าหมาย เป็นการเปรียบเทียบคำตอบของผู้ทดสอบกับเป้าหมายที่
แสดงอารมณ์ ความรู้สึก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อมา ซูทและคณะ ได้พัฒนาการวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่อิงรูปแบบความฉลาดทางอารมณ์เริ่มแรกของสโลเวย์ และเมเยอร์ โดยการใช้วิธีให้ผู้ตอบรายงานตนเอง มีการประเมิน 5 ระดับ คือ 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และ 5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีจำนวนข้อสอบทั้งหมด 33 ข้อ มีกลุ่มการจัดระบบอารมณ์ 10 ข้อ กลุ่มการใช้ประโยชน์ทางอารมณ์ 10 ข้อ และการประเมินค่าการแสดงออกทางอารมณ์ 13 ข้อ

ในปี 1995 สโลเวย์และคณะ ได้ใช้มาตราการวัดความแตกต่างระหว่างบุคคลในความสามารถที่จะสะท้อนอารมณ์ และการจัดการกับอารมณ์ ให้ผู้ตอบประเมินตนเอง มีมาตราประเมินค่าจากระดับ 1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึง 5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง องค์ประกอบของแบบทดสอบประกอบด้วย ความเอาใจใส่ต่ออารมณ์ความรู้สึก 21 ข้อ ความชัดเจนในการแยกแยะอารมณ์ความรู้สึก 15 ข้อ และการปรับสภาวะอารมณ์เป็นข้อความทางบวกที่เกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะปรับสภาวะอารมณ์ที่ไม่น่าพอใจ หรือคงอารมณ์ที่น่าพอใจไว้

เช่นเดียวกับ สโลเวย์และคาร์โซ ได้พัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์เป็นแบบทดสอบที่ประกอบด้วยงานด้านความสามารถที่ให้ผู้ตอบทำทั้งหมด 12 งาน จากแบบทดสอบ 4 ประเภท คือ แบบทดสอบการระบุอารมณ์ แบบทดสอบการใช้อารมณ์ แบบทดสอบความเข้าใจอารมณ์ และแบบทดสอบการจัดระบบอารมณ์

วีระวัฒน์ ปิ่นนิคามย์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุสา สุทธิสาคร แห่งมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ได้สร้างแบบประเมินเชาวน์อารมณ์ขึ้น มีจำนวนทั้งสิ้น 90 ข้อ โดยให้ผู้ตอบรายงานว่าข้อความนั้นๆเกิดขึ้นกับตน ทั้งในแง่ความคิดความรู้สึก อารมณ์ และการแสดงออก ในระดับใด ใน 5 ช่วงค่า กล่าวคือ ระดับค่า 1 ไม่เคยเลย หรือปฏิบัติน้อยที่สุด ไปจนถึง 5 บ่อยครั้งที่สุด หรือรู้สึกเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2543 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ที่มีคุณภาพ สำหรับประชาชนไทยอายุ 12-60 ปี ใช้ประเมินตนเอง ผลการศึกษาพบว่า แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ที่พัฒนาขึ้นมีค่าอำนาจจำแนก สามารถแยกผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำออกจากผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงได้ ทั้งข้อทดสอบรายด้าน คือ ดี เก่ง สุข ในตัวแปรพบว่าชายและหญิงไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของคะแนนเฉลี่ยภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน ในตัวแปรระดับอายุพบว่าช่วงอายุที่มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ภาพรวม และคะแนนเฉลี่ยรายด้านทั้ง 3 ด้าน ต่ำกว่ากลุ่มที่มีช่วงอายุที่สูงขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในตัวแปรสถานภาพสมรสพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสคู่มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ภาพรวม และคะแนนเฉลี่ยด้านเก่งและสุข สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส โสด หม้าย หย่าหรือแยกกันอยู่ ส่วนตัวแปรตำแหน่งงานพบว่าผู้ที่มีตำแหน่งบริหารมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ภาพรวม และคะแนนเฉลี่ยในด้านเก่งและด้านสุขสูงกว่าระดับผู้ปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิณี ชิดเชิดวงศ์ (2546 : 67-79) ได้ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 610 คน จำแนกตามเพศ สายวิชาที่เรียน และชั้นปี โดยใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พบว่า องค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข ของนิสิตมีคะแนนอยู่ในช่วงเกณฑ์คะแนนปกติ และสูงกว่าเกณฑ์ปกติ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างนิสิตเพศชายและเพศหญิง รวมทั้งนิสิตสายศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ พบว่ามีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อเปรียบเทียบนิสิตชั้นปีต่างกัน พบว่า มีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำนักงานกฤษฎีกา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2543) ได้ประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักกีฬามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 28 ณ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ จำนวน 287 คน พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของนักกีฬาอยู่ในช่วงคะแนนปกติเกือบทุกด้าน ยกเว้นการควบคุมตนเองที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าช่วงคะแนนปกติทั้งเพศชายและหญิง

สำราญ กำจัดภัย และ ผงจืด อินทสุวรรณ (2546 : 61-74) ได้พัฒนาหลักสูตรสร้างเสริมความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการกับอารมณ์ตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2544 การพัฒนาหลักสูตรแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ (1) ศึกษาปัญหาทางอารมณ์สังคมของนักเรียนจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และจากการใช้แบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์ 5 องค์ประกอบ (2) ออกแบบหลักสูตรสร้างเสริมความฉลาดทางอารมณ์เพียงหนึ่งองค์ประกอบซึ่งได้มาจากผลการศึกษาในขั้นแรก (3) ตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรตามเกณฑ์ 3 ประการ (4) ประเมินและปรับปรุงหลักสูตร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีระดับความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการกับอารมณ์ตนเองต่ำสุด และหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้พัฒนาความสามารถในการจัดการกับอารมณ์ตนเองของนักเรียนได้

กรมสุขภาพจิต (2543 : 7.15) ได้รวบรวมผลงานวิจัยจากต่างประเทศเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ เป็นต้นว่า

รัฐเม็กซิโก สหรัฐอเมริกา ศึกษาความสัมพันธ์ของไอคิวกับความสำเร็จในชีวิต โดยติดตามเก็บข้อมูลจากเด็ก 450 คน นานถึง 40 ปี พบว่า ไอคิวมีความสัมพันธ์เพียงเล็กน้อยกับความสามารถในการทำงานได้ดี หรือกับการดำเนินชีวิต และพบว่าปัจจัยที่สามารถจะทำนายถึงความสำเร็จในด้านต่างๆของชีวิตได้ดีกว่า กลับเป็นความสามารถด้านต่างๆในวัยเด็กที่ไม่เกี่ยวข้องกับไอคิว เช่น ความสามารถในการจัดการกับความผิดหวัง การควบคุมอารมณ์ และการเข้ากับบุคคลอื่นได้ดี

งานวิจัยติดตามเก็บข้อมูลจากผู้ที่ยับปริญญาเอกทางวิทยาศาสตร์ 80 คน ตั้งแต่ตอนที่ยังศึกษาอยู่ไปจนถึงบั้นปลายชีวิตในวัย 70 ปี พบว่า ความสามารถทางด้านอารมณ์และสังคมมีส่วนทำให้ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ และมีชื่อเสียง มากกว่าความสามารถทางเชาวน์ปัญญา หรือไอคิว ถึง 4 เท่า

งานวิจัยศึกษาเกี่ยวกับพนักงานขายประกันชีวิตในบริษัทประกันชีวิตแห่งหนึ่ง พบว่า พนักงานที่ทำยอดขายได้ดีและสามารถอยู่กับบริษัทได้นาน คือพนักงานที่เป็นคนมองโลกในแง่ดี พนักงานกลุ่มนี้จะไม่ท้อใจเมื่อไปขายประกันแล้ว ลูกค้าไม่ซื้อ ไม่สนใจ แต่ยังคงมุ่งมั่นที่จะพยายามขายลูกค้ารายต่อไปให้ได้ ขณะที่พนักงานอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นคนมองโลกในแง่ร้าย พวกนี้มักจะชิงลาออกไปตั้งแต่ปีแรก หลังจากที่ไม่สามารถทำยอดขายได้อย่างที่คาดหวังไว้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2546-2547 ตามขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ค้นหาและศึกษาเอกสาร ตำรา ตลอดจนงานวิจัย ที่เกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์
2. ค้นหาข้อมูล และศึกษาแบบประเมินเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
3. ประสานงานอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาในกลุ่มต่างๆ ใน 5 คณะ เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบประเมินในชั่วโมงเรียน
4. แจก และเก็บรวบรวมข้อมูลแบบประเมินจากนักศึกษาของสถาบัน
5. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินทั้งหมดที่ได้รับ พร้อมทั้งแยกแบบประเมินฉบับที่ไม่สมบูรณ์ออก
6. ประสานงานอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาเฉพาะกลุ่มที่ต้องการแจก และเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม
7. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินที่ได้รับเพิ่มเติม และแบบประเมินทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง
8. วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ จากนั้นแปลผลและอภิปรายผล รวมทั้งเสนอผลในรูปแบบตารางและความเรียง
9. จัดทำรูปเล่มงานวิจัยเพื่อมอบให้คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และเรียบเรียงผลงานวิจัยเพื่อลงพิมพ์เป็นบทความในวารสารต่อไป

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2546-2547 โดยการสุ่มตัวอย่างนักศึกษาจาก 5 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม , คณะเทคโนโลยีการเกษตร , คณะวิศวกรรมศาสตร์ , คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 1,000 คน เป็นเพศชาย 497 คน เพศหญิง 503 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับผู้ใหญ่ (อายุ 18-60 ปี) ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2543 ดังรายละเอียดดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**โครงสร้าง องค์ประกอบ และคุณสมบัติที่ต้องการวัด
ในแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์**

ด้านใหญ่	ด้านย่อย	จำนวนข้อ
1. ด้านดี	1.1 ควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง	
	1.1.1 รู้อารมณ์และความต้องการของตนเอง	2
	1.1.2 ควบคุมอารมณ์และความต้องการได้	2
	1.1.3 แสดงออกอย่างเหมาะสม	2
	1.2 เห็นใจผู้อื่น	
	1.2.1 ใส่ใจผู้อื่น	2
	1.2.2 เข้าใจและยอมรับผู้อื่น	2
	1.2.3 แสดงความเห็นใจอย่างเหมาะสม	2
	1.3 รับผิดชอบ	
	1.3.1 รู้จักให้ / รู้จักรับ	2
1.3.2 รับผิดชอบ / ให้อภัย	2	
1.3.3 เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	2	
2. ด้านเก่ง	2.1 รู้จักและมีแรงจูงใจในตนเอง	
	2.1.1 รู้ศักยภาพของตน	2
	2.1.2 สร้างขวัญและกำลังใจให้ตนเองได้	2
	2.1.3 มีความมุ่งมั่นไปสู่เป้าหมาย	2
	2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา	
	2.2.1 รับรู้และเข้าใจปัญหา	2
	2.2.2 มีขั้นตอนในการแก้ปัญหา	2
	2.2.3 มีความยืดหยุ่น	2
	2.3 มีสัมพันธภาพกับผู้อื่น	
	2.3.1 สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	2
2.3.2 กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	2	
2.3.3 แสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์	2	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้เพื่อใช้ในการประเมินเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังห้ามนำไปเผยแพร่หรือใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นใด

ด้านใหญ่	ด้านย่อย	จำนวนข้อ
3. ด้านสุข	3.1 ภูมิใจในตนเอง	
	3.1 เห็นคุณค่าตนเอง	2
	3.2 เชื่อมั่นในตนเอง	2
	3.2 พึงพอใจในชีวิต	
	3.2.1 มองโลกในแง่ดี	2
	3.2.2 มีอารมณ์ขัน	2
	3.2.3 พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่	2
	3.3 มีความสุขสงบ	
	3.3.1 มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสุข	2
	3.3.2 รู้จักผ่อนคลาย	2
3.3.3 มีความสงบทางใจ	2	
	รวม	52

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนและระยะเวลา ดังนี้

1. ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2546 ประสานงานอาจารย์ผู้สอนนักศึกษากลุ่มต่างๆ ใน 5 คณะ เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบประเมินในชั่วโมงเรียน
2. ระหว่างเดือนธันวาคม 2546 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2547 แจกและเก็บรวบรวมข้อมูลแบบประเมินจากนักศึกษาของสถาบัน
3. ระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2547 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินทั้งหมดที่ได้รับ พร้อมทั้งแยกแบบประเมินที่ไม่สมบูรณ์ออก
4. ระหว่างเดือนมิถุนายน-กันยายน 2547 ประสานงานอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาเฉพาะกลุ่มที่ต้องการแจก และเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม

5. ระหว่างเดือนตุลาคม 2547 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินที่ได้รับเพิ่มเติม และแบบประเมินทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับอาจารย์ผู้สอนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตาม ผู้ใช้ทั้งหมดยังมีหน้าที่ในการดูแลรักษาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ฉบับสมบูรณ์ของนักศึกษา จำนวน 1,000 ชุด มาวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ให้คะแนนแต่ละข้อความตามเกณฑ์การให้คะแนน ของกรมสุขภาพจิต
2. รวมคะแนนแต่ละด้านย่อย 9 ด้าน
3. คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกตาม คณะ , ชั้นปี , เพศ และลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 11
4. พิจารณาคะแนนแต่ละด้านย่อย โดยเปรียบเทียบกับช่วงคะแนนปกติของกรมสุขภาพจิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเพื่อประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. จำนวนนักศึกษา ปีการศึกษา 2546-2547 โดยแยกตามคณะ , ชั้นปี และเพศ
2. ผลการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา โดยแยกตามคณะ , ชั้นปี และลักษณะความฉลาดทางอารมณ์

จำนวนนักศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 1,000 คน โดยแยกตามคณะ , ชั้นปี และเพศ

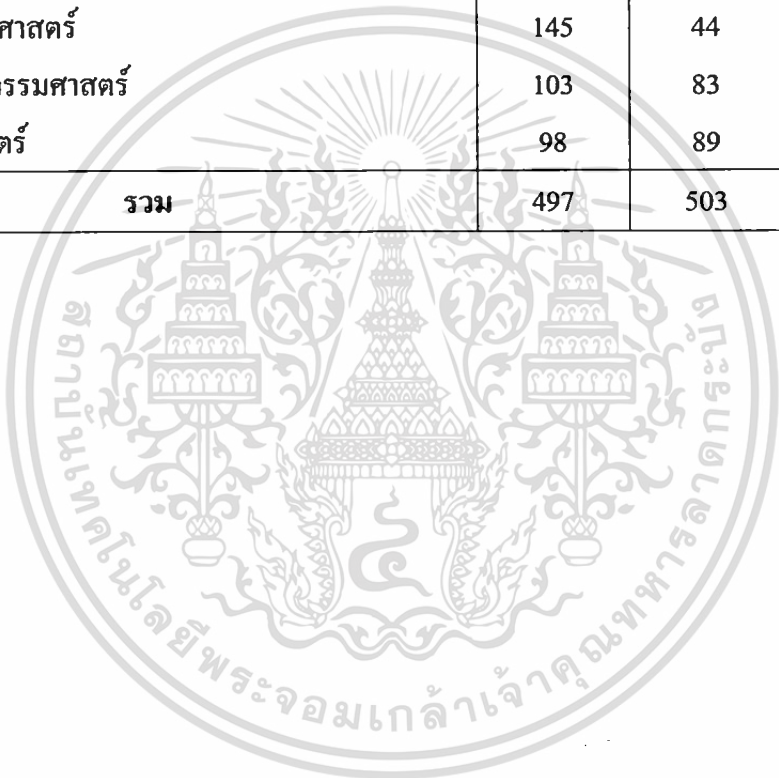
ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักศึกษา ปีการศึกษา 2546-2547 โดยแยกตามคณะและชั้นปี

คณะ	จำนวนนักศึกษา				รวม
	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4	
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	58	44	41	53	196
คณะเทคโนโลยีการเกษตร	75	100	56	11	242
คณะวิศวกรรมศาสตร์	65	38	40	46	189
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	39	39	40	68	186
คณะวิทยาศาสตร์	68	48	38	33	187
รวม	305	269	215	211	1,000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนนักศึกษา ปีการศึกษา 2546-2547 โดยแยกตามคณะและเพศ

คณะ	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	63	133	196
คณะเทคโนโลยีการเกษตร	88	154	242
คณะวิศวกรรมศาสตร์	145	44	189
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	103	83	186
คณะวิทยาศาสตร์	98	89	187
รวม	497	503	1,000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา

การประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษาศาสนาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยแยกตามคณะ, ชั้นปี, เพศ และลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ 9 ด้านย่อย

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษา โดยแยกตามลักษณะความฉลาดทางอารมณ์

ด้านย่อย	ลักษณะความฉลาดทางอารมณ์	$\bar{X}$	S.D.
1	ควบคุมตนเอง	16.01	6.83
2	เห็นใจผู้อื่น	15.00*	4.60
3	รับผิดชอบ	17.37	3.33
4	มีแรงจูงใจ	17.89	3.56
5	ตัดสินใจและแก้ปัญหา	16.22	3.33
6	สัมพันธ์ภาพ	16.31	2.52
7	ภูมิใจตนเอง	10.83	2.45
8	พอใจชีวิต	17.88	2.40
9	สุขสงบทางใจ	17.14	2.61

จากตารางที่ 3 แสดงว่านักศึกษาศาสนาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในช่วงคะแนนปกติ 8 ด้าน ยกเว้นด้านเห็นใจผู้อื่นที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ คือ 16-21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษา โดยแยกตามเพศ และลักษณะความฉลาดทางอารมณ์

ด้านย่อย	ลักษณะความฉลาดทางอารมณ์	เพศ			
		ชาย		หญิง	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ควบคุมตนเอง	16.05	2.33	15.96	9.35
2	เห็นใจผู้อื่น	15.07*	6.22	14.93*	1.94
3	รับผิดชอบ	17.49	3.29	17.26	3.37
4	มีแรงจูงใจ	17.77	3.53	18.01	3.60
5	ตัดสินใจและแก้ปัญหา	16.13	3.26	16.31	3.41
6	สัมพันธภาพ	16.36	2.50	16.27	2.53
7	ภูมิใจตนเอง	10.87	2.52	10.79	2.39
8	พอใจชีวิต	17.88	2.51	17.88	2.30
9	สุขสงบทางใจ	17.08	2.64	17.19	2.58

จากตารางที่ 4 แสดงว่านักศึกษาศาสนาบันเทศโน โถยี่พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทั้งเพศชายและหญิง มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในช่วงคะแนนปกติ 8 ด้าน ยกเว้นด้านเห็นใจผู้อื่นที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ คือ 16-21

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โดยแยกตามชั้นปี และลักษณะความฉลาดทางอารมณ์

ด้าน ย่อย	ลักษณะความฉลาดทาง อารมณ์	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ควบคุมตนเอง	16.28	2.21	16.00	2.66	16.37	2.61	15.33	2.62
2	เห็นใจผู้อื่น	14.90	2.35	14.70	1.94	14.56	1.88	15.32	2.28
3	รับผิดชอบ	15.14	1.91	14.70	1.62	17.80	3.41	17.25	3.71
4	มีแรงจูงใจ	18.16	3.55	17.45	3.82	17.44	3.17	17.57	3.45
5	ตัดสินใจและแก้ปัญหา	16.54	3.60	15.80	3.20	15.80	3.45	16.70	3.52
6	สัมพันธภาพ	16.63	2.15	16.00	2.93	15.73	3.08	16.74	3.83
7	ภูมิใจตนเอง	10.85	2.38	10.34	1.83	11.12	2.68	10.85	2.32
8	พอใจชีวิต	18.09	2.43	17.59	2.80	17.71	2.81	18.68	1.74
9	สุขสงบทางใจ	17.37	2.85	17.77	2.60	17.66	2.64	17.23	2.72

จากตารางที่ 5 แสดงว่านักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมทุกชั้นปี มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในช่วงคะแนนปกติ ในด้านควบคุมตนเอง, มีแรงจูงใจ, ตัดสินใจ และแก้ปัญหา, สัมพันธภาพ, ภูมิใจตนเอง, พอใจชีวิต และสุขสงบทางใจ ส่วนลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ด้านเห็นใจผู้อื่นมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ คือ 16-21 ทุกชั้นปี นอกจากนี้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ด้านรับผิดชอบต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ คือ 17-23 ในขณะที่นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วงคะแนนปกติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร โดยแยกตามชั้นปี และลักษณะความฉลาดทางอารมณ์

ด้าน ย่อย	ลักษณะความฉลาดทาง อารมณ์	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ควบคุมตนเอง	15.76	2.79	15.74	2.56	15.69	2.66	15.45	2.77
2	เห็นใจผู้อื่น	14.92	1.92	14.98	1.86	15.13	2.10	14.45	0.93
3	รับผิดชอบ	15.23	1.71	15.16	1.82	17.63	3.11	18.55	2.73
4	มีแรงจูงใจ	17.39	3.03	17.44	3.44	18.66	3.87	17.57	3.45
5	ตัดสินใจและแก้ปัญหา	16.93	3.26	16.17	3.22	15.68	3.40	16.70	3.52
6	สัมพันธภาพ	16.52	2.45	16.65	2.38	16.27	2.69	16.74	3.83
7	ภูมิใจตนเอง	11.28	2.44	10.86	2.11	10.63	2.67	11.73	2.10
8	พอใจชีวิต	17.83	2.17	17.83	2.21	17.95	2.34	19.55	2.38
9	สุขสงบทางใจ	17.49	2.34	16.84	2.86	17.41	2.59	16.82	2.82

จากตารางที่ 6 แสดงว่านักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตรทุกชั้นปี มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในช่วงคะแนนปกติ ในด้านควบคุมตนเอง , มีแรงจูงใจ , ตัดสินใจ และแก้ปัญหา , สัมพันธภาพ , ภูมิใจตนเอง , พอใจชีวิต และสุขสงบทางใจ ส่วนลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ด้านเห็นใจผู้อื่นมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ คือ 16-21 ทุกชั้นปี นอกจากนี้ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ด้านรับผิดชอบต่อต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ คือ 17-23 ในขณะที่นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วงคะแนนปกติ

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ โดยแยกตามชั้นปี และลักษณะความฉลาดทางอารมณ์

ด้าน ย่อย	ลักษณะความฉลาดทาง อารมณ์	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ควบคุมตนเอง	15.83	2.51	15.76	2.31	15.90	2.07	16.17	2.11
2	เห็นใจผู้อื่น	14.78	1.81	14.29	1.43	15.70	1.98	15.46	1.56
3	รับผิดชอบ	15.06	1.74	14.55	1.70	17.80	3.31	16.59	3.22
4	มีแรงจูงใจ	17.98	3.33	17.58	3.89	18.25	3.90	18.11	3.88
5	ตัดสินใจและแก้ปัญหา	16.00	2.91	15.66	2.92	16.03	3.59	16.26	3.21
6	สัมพันธภาพ	16.51	2.19	15.84	1.76	16.65	2.11	16.54	2.39
7	ภูมิใจตนเอง	10.97	2.43	9.95	2.27	10.78	2.58	11.13	2.48
8	พอใจชีวิต	17.88	2.08	17.61	2.26	18.30	2.38	18.00	2.49
9	สุขสงบทางใจ	17.09	2.70	16.82	2.19	17.38	2.33	16.61	2.60

จากตารางที่ 7 แสดงว่านักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ทุกชั้นปี มีคะแนนเฉลี่ย ความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในช่วงคะแนนปกติ ในด้านควบคุมตนเอง , มีแรงจูงใจ , ตัดสินใจและแก้ปัญหา , สัมพันธภาพ , ภูมิใจตนเอง , พอใจชีวิต และสุขสงบทางใจ ส่วนลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ด้านเห็นใจผู้อื่นมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ คือ 16-21 ทุกชั้นปี นอกจากนี้ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ด้านรับผิดชอบต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ คือ 17-23 ในขณะที่นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วงคะแนนปกติ

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ โดยแยกตามชั้นปี และลักษณะความฉลาดทางอารมณ์

ด้าน ย่อย	ลักษณะความฉลาดทาง อารมณ์	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ควบคุมตนเอง	16.26	2.30	14.74	2.35	15.53	2.61	15.93	2.19
2	เห็นใจผู้อื่น	14.18	1.62	15.23	1.72	14.91	1.94	14.35	1.87
3	รับผิดชอบ	14.51	1.96	15.03	1.61	17.38	3.28	17.43	3.25
4	มีแรงจูงใจ	17.67	3.47	18.82	3.78	17.83	3.51	17.18	3.21
5	ตัดสินใจและแก้ปัญหา	16.67	3.21	16.21	3.34	16.08	3.68	16.72	3.63
6	สัมพันธภาพ	16.13	2.64	15.92	2.01	16.28	2.36	15.99	2.28
7	ภูมิใจตนเอง	10.97	2.75	10.49	2.53	10.30	2.44	10.54	2.51
8	พอใจชีวิต	17.69	3.03	18.00	1.85	18.13	2.42	17.91	2.35
9	สุขสงบทางใจ	17.26	2.58	16.87	2.52	17.20	2.42	17.04	2.58

จากตารางที่ 8 แสดงว่านักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ทุกชั้นปี มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในช่วงคะแนนปกติ ในด้านควบคุมตนเอง, มีแรงจูงใจ, ตัดสินใจ และแก้ปัญหา, สัมพันธภาพ, ภูมิใจตนเอง, พอใจชีวิต และสุขสงบทางใจ ส่วนลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ด้านเห็นใจผู้อื่นมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ คือ 16-21 ทุกชั้นปี นอกจากนี้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ด้านรับผิดชอบต่อต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ คือ 17-23 ในขณะที่นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วงคะแนนปกติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ โดยแยกตามชั้นปี และลักษณะความฉลาดทาง อารมณ์

ด้าน ย่อย	ลักษณะความฉลาดทาง อารมณ์	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ควบคุมตนเอง	15.62	2.57	19.98	2.91	15.63	2.56	16.15	2.64
2	เห็นใจผู้อื่น	14.31	1.70	14.65	1.80	15.18	1.80	15.45	2.15
3	รับผิดชอบ	14.82	1.70	15.02	1.59	17.08	2.98	18.58	3.03
4	มีแรงจูงใจ	17.60	3.47	18.35	3.76	18.79	3.51	18.66	4.31
5	ตัดสินใจและแก้ปัญหา	16.21	3.39	15.71	3.09	15.55	3.43	16.67	3.39
6	สัมพันธภาพ	16.16	2.53	16.21	2.64	16.21	2.36	16.06	2.54
7	ภูมิใจตนเอง	11.10	2.37	10.98	2.51	11.05	2.88	10.36	2.32
8	พอใจชีวิต	17.37	2.59	16.92	2.96	17.58	2.50	18.52	2.51
9	สุขสงบทางใจ	16.75	2.38	17.31	2.81	17.29	2.89	17.09	1.84

จากตารางที่ 9 แสดงว่านักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ทุกชั้นปี มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในช่วงคะแนนปกติ ในด้านควบคุมตนเอง , มีแรงจูงใจ , ตัดสินใจและแก้ปัญหา , สัมพันธภาพ , ภูมิใจตนเอง , พอใจชีวิต และสุขสงบทางใจ ส่วนลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ด้านเห็นใจผู้อื่นมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ คือ 16-21 ทุกชั้นปี นอกจากนี้ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ด้านรับผิดชอบต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ คือ 17-23 ในขณะที่นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วงคะแนนปกติ

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โดยแยกตามเพศ และลักษณะความฉลาดทางอารมณ์

ด้านย่อย	ลักษณะความฉลาดทางอารมณ์	ชาย		หญิง	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ควบคุมตนเอง	16.22	2.47	15.86	2.55
2	เห็นใจผู้อื่น	14.84	2.21	14.92	2.13
3	รับผิดชอบ	17.79	3.29	17.38	3.54
4	มีแรงจูงใจ	17.16	3.45	17.94	3.51
5	ตัดสินใจและแก้ปัญหา	16.08	3.36	16.35	3.51
6	สัมพันธ์ภาพ	16.08	3.44	16.44	2.85
7	ภูมิใจตนเอง	10.89	2.59	10.83	2.28
8	พอใจชีวิต	18.13	2.46	18.07	2.42
9	สุขสงบทางใจ	17.41	2.92	17.35	2.82

จากตารางที่ 10 แสดงว่าโดยภาพรวมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ทั้งเพศชายและหญิง มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในช่วงคะแนนปกติ ในด้านควบคุมตนเอง , รับผิดชอบ , มีแรงจูงใจ , ตัดสินและแก้ปัญหา , สัมพันธ์ภาพ , ภูมิใจตนเอง , พอใจชีวิต และสุขสงบทางใจ ส่วนความฉลาดทางอารมณ์ด้านเห็นใจผู้อื่นมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วงต่ำกว่าปกติ คือ 16-21

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร โดยแยกตามเพศ และลักษณะความฉลาดทางอารมณ์

ด้าน ย่อย	ลักษณะความฉลาดทางอารมณ์	ชาย		หญิง	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ควบคุมตนเอง	16.03	2.53	15.55	2.71
2	เห็นใจผู้อื่น	14.74	1.76	15.10	1.97
3	รับผิดชอบ	17.95	3.27	17.75	3.18
4	มีแรงจูงใจ	17.60	3.45	17.92	3.49
5	ตัดสินใจและแก้ปัญหา	16.55	3.34	16.18	3.28
6	สัมพันธ์ภาพ	16.67	2.19	16.45	2.60
7	ภูมิใจตนเอง	11.15	2.29	10.88	2.46
8	พอใจชีวิต	17.86	2.24	17.97	2.26
9	สุขสงบทางใจ	17.24	2.56	17.14	2.70

จากตารางที่ 11 แสดงว่าโดยภาพรวมของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร ทั้งเพศชายและหญิง มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในช่วงคะแนนปกติ ในด้านควบคุมตนเอง , รับผิดชอบ , มีแรงจูงใจ , ตัดสินและแก้ปัญหา , สัมพันธ์ภาพ , ภูมิใจตนเอง , พพอใจชีวิต และสุขสงบทางใจ ส่วนความฉลาดทางอารมณ์ด้านเห็นใจผู้อื่นมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วงต่ำกว่าปกติ คือ 16-21

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ โดยแยกตามเพศ และลักษณะความฉลาดทาง อารมณ์

ด้าน ย่อย	ลักษณะความฉลาดทางอารมณ์	ชาย		หญิง	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ควบคุมตนเอง	16.03	2.22	15.55	2.44
2	เห็นใจผู้อื่น	15.12	1.80	14.80	1.75
3	รับผิดชอบ	17.09	3.30	17.09	3.13
4	มีแรงจูงใจ	17.91	3.74	18.25	3.52
5	ตัดสินใจและแก้ปัญหา	16.06	3.11	15.80	3.19
6	สัมพันธ์ภาพ	16.51	2.14	16.09	2.18
7	ภูมิใจตนเอง	10.71	2.47	10.93	2.44
8	พอใจชีวิต	18.01	2.31	17.73	2.16
9	สุขสงบทางใจ	16.94	2.55	17.09	2.36

จากตารางที่ 12 แสดงว่าโดยภาพรวมของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ทั้ง เพศชายและหญิง มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในช่วงคะแนนปกติ ในด้านควบคุมตนเอง , รับผิดชอบ , มีแรงจูงใจ , ตัดสินและแก้ปัญหา , สัมพันธ์ภาพ , ภูมิใจตนเอง , พอใจชีวิต และสุขสงบทางใจ ส่วนความฉลาดทางอารมณ์ด้านเห็นใจผู้อื่นมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วงต่ำกว่าปกติ คือ 16-21

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ โดยแยกตามเพศ และลักษณะความฉลาดทางอารมณ์

ด้าน ย่อย	ลักษณะความฉลาดทางอารมณ์	ชาย		หญิง	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ควบคุมตนเอง	15.92	2.27	15.34	2.51
2	เห็นใจผู้อื่น	15.65	1.32	14.92	1.75
3	รับผิดชอบ	17.18	3.31	17.13	3.46
4	มีแรงจูงใจ	17.65	3.41	17.90	3.57
5	ตัดสินใจและแก้ปัญหา	16.42	3.42	16.52	3.57
6	สัมพันธ์ภาพ	16.22	2.36	15.87	2.51
7	ภูมิใจตนเอง	10.60	2.73	10.53	2.31
8	พอใจชีวิต	17.91	2.84	17.95	1.77
9	สุขสงบทางใจ	17.00	2.69	17.19	2.29

จากตารางที่ 13 แสดงว่าโดยภาพรวมของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ทั้งเพศชายและหญิง มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในช่วงคะแนนปกติ ในด้านควบคุมตนเอง , รับผิดชอบ , มีแรงจูงใจ , ตัดสินและแก้ปัญหา , สัมพันธ์ภาพ , ภูมิใจตนเอง , พพอใจชีวิต และสุขสงบทางใจ ส่วนความฉลาดทางอารมณ์ด้านเห็นใจผู้อื่นมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วงต่ำกว่าปกติ คือ 16-21

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ โดยแยกตามเพศ และลักษณะความฉลาดทาง อารมณ์

ด้าน ย่อย	ลักษณะความฉลาดทางอารมณ์	ชาย		หญิง	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ควบคุมตนเอง	16.11	2.37	17.63	2.15
2	เห็นใจผู้อื่น	14.80	1.87	14.75	1.88
3	รับผิดชอบ	17.77	3.08	17.77	3.34
4	มีแรงจูงใจ	18.21	3.43	18.24	4.03
5	ตัดสินใจและแก้ปัญหา	15.58	3.15	16.52	3.46
6	สัมพันธภาพ	16.18	2.68	16.15	2.32
7	ภูมิใจตนเอง	11.10	2.51	10.74	2.49
8	พอใจชีวิต	17.53	2.68	17.46	2.62
9	สุขสงบทางใจ	17.02	2.63	17.11	2.41

จากตารางที่ 14 แสดงว่าโดยภาพรวมของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ ทั้งเพศชายและหญิง มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในช่วงคะแนนปกติ ในด้านควบคุมตนเอง , รับผิดชอบ , มีแรงจูงใจ , ตัดสินและแก้ปัญหา , สัมพันธภาพ , ภูมิใจตนเอง , พพอใจชีวิต และ สุขสงบทางใจ ส่วนความฉลาดทางอารมณ์ด้านเห็นใจผู้อื่นมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วงต่ำกว่าปกติ คือ 16-21

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง” นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประจำปีการศึกษา 2546 และ 2547 ตามตัวแปรคณะ, ชั้นปี, เพศ และลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 3 ด้านใหญ่ 9 ด้านย่อย ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยการสุ่มตัวอย่างนักศึกษาจาก 5 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, คณะเทคโนโลยีการเกษตร, คณะวิศวกรรมศาสตร์, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 1,000 คน เป็นเพศชาย 497 คน เพศหญิง 503 คน ผู้วิจัยใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับผู้ใหญ่ (อายุ 18-60 ปี) ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2543 เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นแปลความหมายของแบบประเมินแต่ละข้อเป็นคะแนน เมื่อผู้วิจัยรวมคะแนนแต่ละด้านย่อยแล้ว จึงนำไปหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 11 ผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทั้ง 5 คณะ ที่มีคะแนนอยู่ในช่วงปกติ ได้แก่ ด้านควบคุมตนเอง, มีแรงจูงใจ, ตัดสินและแก้ปัญหา, สัมพันธภาพ, ภูมิใจตนเอง, พอใจชีวิต และสุขสงบทางใจ
2. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทั้ง 5 คณะ ที่มีคะแนนต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ คือ ด้านเห็นใจผู้อื่น
3. ความฉลาดทางอารมณ์ด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทั้ง 5 คณะ ปรากฏว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 มีคะแนนต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 มีคะแนนในช่วงคะแนนปกติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งาน เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
แม้ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ต่อสาธารณะ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
คะแนนต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 มีคะแนนในช่วงคะแนนปกติ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผลการวิจัย เรื่องการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2546-2547 มีประเด็นสำคัญที่จะอภิปรายผลการวิจัย 2 ประเด็น กล่าวคือ

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทั้ง 5 คณะ โดยภาพรวมที่มีคะแนนอยู่ในช่วงคะแนนปกติ ได้แก่ ด้านควบคุมตนเอง , ความรับผิดชอบ , มีแรงจูงใจ , ตัดสินและแก้ปัญหา , สัมพันธภาพ , ภูมิใจตนเอง , พอใจชีวิต และสุขสงบทางใจ ซึ่งเป็นจำนวน 8 ด้าน จาก 9 ด้านย่อย ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข หมายความว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นผู้มีความฉลาดทางอารมณ์ครบตามองค์ประกอบปัจจัยสำคัญ ตามการพัฒนาแนวคิดเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข นั่นคือ นักศึกษาเป็นผู้มีความดี , ความเก่ง และความสุข ในชีวิต กล่าวได้ว่า นักศึกษาเป็นผู้เข้าใจตนเอง , เข้าใจผู้อื่น และแก้ไขความขัดแย้งได้ (2543 : 3-4) อันจะส่งผลให้นักศึกษาเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ดังที่ วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542 : 13) แสดงความคิดเห็นว่า การมีสมองและมีความคิดอ่านที่ปราดเปรื่องนั้น แม้จะเชื่อได้ว่าคนเก่งเหล่านี้จะเรียนได้ประสบความสำเร็จ สามารถเข้าทำงานในตำแหน่งที่ดี และมีความสำคัญภายในองค์กรได้ แต่ความเก่งเหล่านี้ก็หาใช่จะเป็นหลักประกันได้ว่า คนเก่งสมอง เก่งคิด จะประสบความสำเร็จใจอาชีพ หรือความสำเร็จในชีวิต EQ มีส่วนส่งเสริมความสำเร็จในทุกกิจกรรมของชีวิต เพิ่มคุณค่าในความเป็นมนุษย์ให้เปี่ยมไปด้วยความสุข ความเข้าใจต่อตนเอง และระหว่างเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน EQ ช่วยเพิ่มพูนการพัฒนาตนเอง ประสิทธิภาพการทำงาน ลดความเครียด รักและเข้าใจเพื่อนร่วมงาน คนใกล้ชิด สร้างทีมงานให้มีประสิทธิภาพ และช่วยในการเตรียมความเป็นผู้นำที่ดีในอนาคตได้

ความคิดเห็นดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชนีทร์ สงค์ประเสริฐ

(2541) เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. ช่างอุตสาหกรรม ตาม

ความคิดเห็นของสถานประกอบการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า มี 2 ประเด็น ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

1. เจตคติในการประกอบอาชีพ เป็นต้นว่า ความซื่อสัตย์ , ความอดทน , ความไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมolestแต่สิ่งเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ ขยันหมั่นเพียร และความมีมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก

2. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับรองลงมา

โดยผู้เกี่ยวข้องให้ความเห็นว่า ความรู้และทักษะเป็นสิ่งที่ขวนขวายเพิ่มเติมได้ตลอดเวลา แต่เจตคตินั้นเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการฝึกฝน ให้สั่งสมอยู่ในตนเองเป็นระยะเวลาานจนกระทั่งเป็นบุคลิกภาพถาวร

2. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 ของทั้ง 5 คณะ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ อาจเนื่องจากการปรับตัวของนักศึกษาที่พ้นจากวัยความเป็นนักเรียนมาเป็นนักศึกษาภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว การเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะมีคณาจารย์ในโรงเรียนคอยดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ติดตามและกระตุ้นเตือนให้ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย ให้หมั่นทบทวนบทเรียนเพื่อเตรียมตัวสอบ อีกทั้งกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลก็ยังเอื้อต่อการให้นักเรียน ได้มีโอกาสปรับปรุงแก้ไข ทั้งระหว่างการประเมินและภายหลังการประเมิน แต่การเรียนการสอนและการประเมินผลในระดับอุดมศึกษานั้นแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง นักศึกษาจะต้องดูแลตนเอง คณาจารย์เป็นเพียงผู้ชี้แนะแนวทางและดักเตือนเท่านั้น เพราะช่วงวัยของนักศึกษาจัดเป็นช่วงวัยรุ่นตอนปลาย และเริ่มเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้นแล้ว ดังที่กรรณิกา พิริยะจิตรรา (2546 : 37-38) กล่าวว่า ปัญหาแรกที่นักศึกษาประสบคือการปรับตัวให้เข้ากับระบบการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ตนเองศึกษาอยู่ สภาพแวดล้อมใหม่และระบบการศึกษาที่มักก่อให้เกิดปัญหาคือ บางแห่งมีวิธีการลงทะเบียนที่สลับซับซ้อนมาก บางแห่งไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษาเลย จะมีเพียงอาจารย์ที่ปรึกษาเฉพาะรายวิชาที่มีโครงการ นักศึกษาจำนวนมากยังขาดทักษะในการศึกษา เช่น การจดคำบรรยาย การค้นคว้า การศึกษาด้วยตนเอง ตลอดจนการแบ่งเวลาเพื่อการศึกษา นอกจากนี้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่อาจไม่มีเป้าหมายของชีวิต และเป้าหมายในการศึกษาที่ชัดเจน ไม่สามารถเลือกเข้าศึกษาในสาขาวิชาที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนเอง ยังไม่รู้จักตนเองดีพอเกี่ยวกับความถนัด ความสนใจ และค่านิยมของอาชีพ การเลือกสอบเข้าศึกษาในสาขาวิชาต่างๆจึงเป็นการเลือกตามค่านิยมของสังคมตามเพื่อน หรือตามความต้องการของบิดามารดา ถ้าตัวนักศึกษามีปัญหาหนึ่งในระดับมาก และยังมีหลายปัญหาในขณะนั้น ก็จะมีผลกระทบทำให้นักศึกษามีปัญหาด้านการเรียนมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีผู้นำไปใช้

3. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในด้านการเห็นใจผู้อื่นของทั้ง 5 คณะ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการเรียนการสอนและการประเมินผลในระดับอุดมศึกษา ที่เน้นการให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยการช่วยเหลือตนเองให้มากที่สุด เน้นการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคลมากกว่าเป็นกลุ่ม เน้นการผ่านคะแนนการประเมินผลตามเกณฑ์ที่ผู้สอนกำหนดไว้โดยการสอบเท่านั้น จึงทำให้นักศึกษาต้องแข่งขันกับตนเองและแข่งขันกับเพื่อนนักศึกษา เพื่อให้ตนเองสามารถผ่านการประเมินผลได้ กรรณิกา พิริยะจิตรรา (2546 : 30-33) กล่าวว่า นักศึกษาที่เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ โดยการสอบคัดเลือก ก็เป็นการทำให้เกิดความแตกต่างทางด้านสติปัญญา ทักษะในการศึกษาเล่าเรียนของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาและในคณะวิชาต่างๆนั้น สถาบันอุดมศึกษาที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับทั่วไป สามารถคัดเลือกนักศึกษาที่มีระดับสติปัญญาดี มีทักษะและศักยภาพที่ดีในการศึกษาเล่าเรียน ได้ดีกว่าสถาบันที่ไม่มีชื่อเสียง ทำนองเดียวกันสาขาวิชาหรือคณะวิชาที่เป็นที่ยอมรับ ก็สามารถคัดเลือกนักศึกษาที่มีระดับสติปัญญาและทักษะในการศึกษาตลอดจนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการศึกษาเล่าเรียนได้ดีกว่าคณะวิชาอื่นๆ นักศึกษาบางกลุ่มมีความสนใจใฝ่ศึกษาในวิชาการ และต้องการเรียนให้ได้คะแนนดี ได้เกียรตินิยม จะได้ศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ช่วงนี้นักศึกษาจะมีความตึงเครียดและวิตกกังวลเมื่อเผชิญกับปัญหาต่างๆ ความรู้สึกที่ไม่ทัดเทียมกับคนอื่นทางด้านส่วนตัวและทางสังคม เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความวิตกกังวลใจ ทั้งๆที่ช่วงวัยนี้เป็นช่วงวัยที่ชอบทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักรับผิดชอบงาน ชอบอิสระ เริ่มหาประสบการณ์แปลกใหม่ บุคคลที่อยู่ในวัยนี้ควรได้รับการส่งเสริมให้มีการพัฒนาการที่เกี่ยวกับทักษะการปรับตัว ความจริงใจ ความสนใจ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การนับถือตนเอง และมีความเชื่อมั่นในตนเอง (มานี ไชยธีรานุกัฒนศิริ, 2543 : 18)

เทอดศักดิ์ เดชคง (2543 : 24) กล่าวถึงการเรียนรู้ว่า ควรส่งเสริมการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม มิใช่เอาตัวรอด เอาคะแนนอย่างเดียว รูปแบบการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยอาศัยการทำงานร่วมกันในเชิงแก้ปัญหา การสร้างผลงาน หรือการวิเคราะห์วิจารณ์ และเน้นให้สมาชิกใช้ความสามารถแต่ละด้านมาเสริมกันและกัน จะช่วยส่งเสริมการมีทักษะชีวิตที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

- 1.1 ผู้วิจัยสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาแบบบูรณาการ แก่นักศึกษาทุกคณะของสถาบัน
- 1.2 ผู้สอนรายวิชาอื่นๆสามารถนำแนวทางดังกล่าว ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาอื่นๆของสถาบัน
- 1.3 ทุกหน่วยงานของสถาบันที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา เช่น กองกิจการนักศึกษาของสถาบันและของคณะ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพด้านความดีและเป็นสุขของนักศึกษา นอกเหนือจากด้านความเก่ง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเรื่องการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

- 2.1 ควรเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาแต่ละคณะภายในสถาบันเดียวกัน
- 2.2 ควรเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาในคณะหรือสาขาวิชาเดียวกัน แต่ต่างสถาบันกัน
- 2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมของนักศึกษาภายในสถาบัน

2.4 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาแต่ละคณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ภายใต้อาณัติของสถาบันฯ หากมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. 2543. คู่มือความฉลาดทางอารมณ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

..... 2543. รายงานวิจัย “การพัฒนาแบบประเมินความฉลาด
ทางอารมณ์สำหรับประชาชนไทย อายุ 12-60 ปี”. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.

..... 2543. อีคิว : การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์.
กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาสุขภาพจิต.

..... 2543. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการประจำปีเรื่อง
สุขภาพจิตดีด้วยอีคิว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กรรณิกา พิริยะจิตรรา. 2546. กิจการนักศึกษา. สำนักงานอธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ข่าวจากปก. 2546. โลกวันนี้. ปีที่ 4 (22) ฉบับที่ 1116 (5734). ธันวาคม.

เทอดศักดิ์ เศษคง. 2543. การเรียนรู้ผู้พลังจิตใจ. กรุงเทพฯ : บริษัทเคล็ดไทยจำกัด.

ธีระ ชัยยุทธยรรยง. 2544. “การพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์” วารสารวิชาการ. 6 (มิถุนายน :
36-40).

บุญเรียง ขจรศิลป์. 2547. การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูลในการวิจัยโดยใช้โปรแกรม
สำเร็จรูป SPSS for Windows Version 10-12. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาฯ.

ปริทรรศน์. 2546. ผู้จัดการรายสัปดาห์. ปีที่ 16 ฉบับที่ 863. มิถุนายน (16-22).

มานี ไชยธีรานูวัฒน์ศิริ. 2543. รายงานผลการวิจัยเรื่องหอพักกับการพัฒนานิสิตนักศึกษาในระดับ
อุดมศึกษา. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

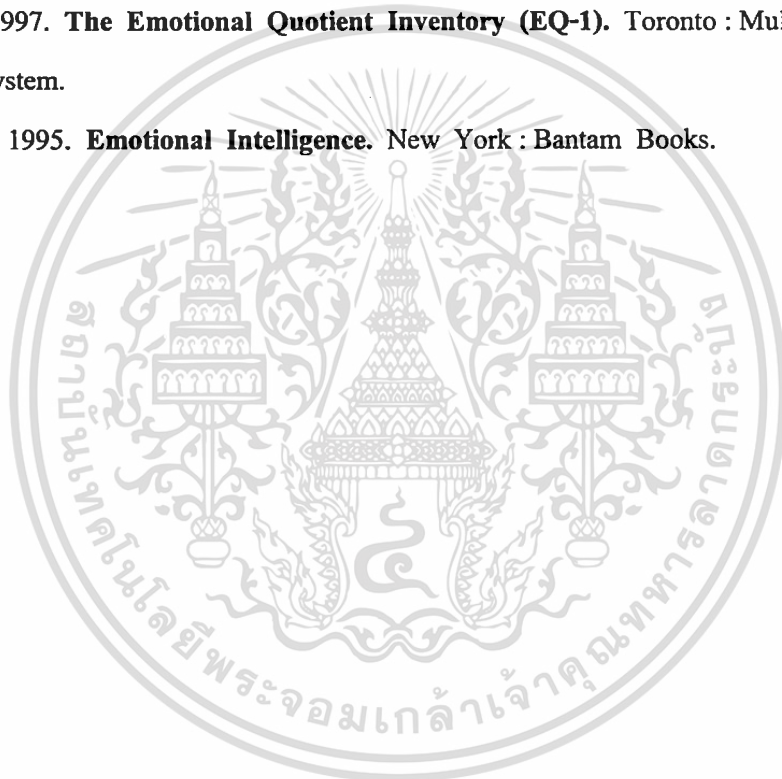
รัชนีพร สงค์ประเสริฐ. 2541. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. ช่วง
อุตสาหกรรม ตามความคิดเห็นของสถานประกอบการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิณี ชิดเชิดวงศ์. 2546. การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ปีที่ 14 ฉบับที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
(พฤศจิกายน 2545 – มีนาคม 2546) : 67-79

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วีระวัฒน์ ปิ่นนาติมัย. 2542. **เชาว์อารมณ์ EQ**. กรุงเทพฯ : บริษัทเอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2546. **พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน**. กรุงเทพฯ : บริษัทอักษราพิพัฒน์. สำนักการกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. **ความฉลาดทางอารมณ์ของนักกีฬามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 28**. กรุงเทพฯ. สำนักราย กำนัดกัษ และ ผงงจิต อินทสุวรรณ. 2546. **การพัฒนาหลักสูตรสร้างเสริมความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการกับอารมณ์ตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**. วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร. ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม) : 61-74.
- Bar-On, R. 1997. **The Emotional Quotient Inventory (EQ-1)**. Toronto : Multi-health System.
- Goleman, D. 1995. **Emotional Intelligence**. New York : Bantam Books.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์
ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ประจำปีการศึกษา 2546

=====
 ความฉลาดทางอารมณ์ คือ ความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตอย่าง
 สร้างสรรค์และมีความสุข

การรู้จักความฉลาดทางอารมณ์ของตนเอง เพื่อการพัฒนาและการใช้ศักยภาพคน
 เองในการดำเนินชีวิต ครอบคลุม การทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จ

กรมสุขภาพจิตตระหนักถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ จึงได้สร้าง
 แบบประเมินสำหรับประชาชนเพื่อให้ประเมินตนเอง

จากข้อความดังกล่าว ข้าพเจ้าจึงสนใจที่จะประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของ
 นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการรู้จัก
 ตนเองของนักศึกษา และเพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของสถาบัน

ข้าพเจ้าจึงขอความร่วมมือจากศึกษาในการตอบแบบประเมินดังกล่าวด้วย
 ขอขอบคุณ

อาจารย์สุรัชย์ ชาสุริย์

ภาควิชาภาษาและสังคม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำชี้แจง

แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

ตอนที่ 2 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต

=====
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

- โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ข้างหน้าข้อความ
1. เพศ ชาย หญิง
2. ชั้นปีที่ 1 2 3 4
3. คณะ วิศวกรรมอุตสาหการ
 เทคโนโลยีการเกษตร
 วิศวกรรมศาสตร์
 สถาปัตยกรรมศาสตร์
 วิทยาศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต

แบบประเมินนี้เป็นประโยชน์ที่มีข้อความเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกที่แสดงออกในลักษณะต่างๆ แม้ว่าบางประโยคอาจไม่ตรงกับที่ท่านเป็นอยู่ก็ตาม ขอให้เลือกคำตอบที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี โปรดตอบตามความเป็นจริง และตอบทุกข้อ เพื่อที่จะได้รู้จักตนเอง และวางแผนพัฒนาตนเองต่อไป

มีคำตอบ 4 คำตอบ สำหรับข้อความแต่ละประโยค คือ **ไม่จริง** **จริงบางครั้ง** **ค่อนข้างจริง** **จริงมาก** โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ท่านคิดว่าตรงกับตัวท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ไม่จริง	จริงบางครั้ง	ค่อนข้างจริง	จริงมาก	คะแนน
1	เวลาโกรธหรือไม่สบายใจ ฉันรับรู้ได้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับฉัน					
2	ฉันบอกไม่ได้ว่า อะไรทำให้ฉันรู้สึกโกรธ					
3	เมื่อถูกขัดใจ ฉันมักรู้สึกหงุดหงิดจนควบคุมอารมณ์ไม่ได้					
4	ฉันสามารถคอยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พอใจ					
5	ฉันมักมีปฏิกิริยาโต้ตอบรุนแรงต่อปัญหาเพียงเล็กน้อย					
6	เมื่อถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ชอบ ฉันจะอธิบายเหตุผลจนผู้อื่นยอมรับได้					
รวมคะแนน						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ ที่	ข้อความ	ไม่ จริง	จริงบาง ครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริง มาก	คะแนน
7	ฉันสังเกตได้ เมื่อคนใกล้ชิดมีอาการเปลี่ยนแปลง					
8	ฉันไม่สนใจกับความทุกข์ของผู้อื่นที่ฉันไม่รู้จัก					
9	ฉันไม่ยอมรับในสิ่งที่ผู้อื่นทำต่างจากที่ฉันคิด					
10	ฉันยอมรับได้ว่า ผู้อื่นก็อาจมีเหตุผลที่จะไม่พอใจการกระทำของฉัน					
11	ฉันรู้สึกว่ ผู้อื่นชอบเรียกร้องความสนใจมากเกินไป					
12	แม้จะมีภาระที่ต้องทำ ฉันก็ยินดีรับฟังความทุกข์ของผู้อื่นที่ต้องการความช่วยเหลือ					
รวมคะแนน						
13	เป็นเรื่องธรรมดาที่จะเอาเปรียบผู้อื่นเมื่อมีโอกาส					
14	ฉันเห็นคุณค่าในน้ำใจที่ผู้อื่นมีต่อฉัน					
15	เมื่อทำผิด ฉันสามารถกล่าวคำ “ขอโทษ” ผู้อื่นได้					
16	ฉันยอมรับข้อผิดพลาดของผู้อื่นได้ยาก					
17	ถึงแม้จะต้องเสียผลประโยชน์ส่วนตัวไปบ้าง ฉันก็ยินดีที่จะทำเพื่อส่วนรวม					
18	ฉันรู้สึกลำบากใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อผู้อื่น					
รวมคะแนน						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ **รวมคะแนน** ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ ที่	ข้อความ	ไม่ จริง	จริงบาง ครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริง มาก	คะแนน
19	ฉันไม่รู้ว่ ฉันเก่งเรื่องอะไร					
20	แม้จะเป็นงานยาก ฉันก็มั่นใจว่า สามารถทำได้					
21	เมื่อทำสิ่งใดไม่สำเร็จ ฉันรู้สึกหมด กำลังใจ					
22	ฉันรู้สึกมีคุณค่าเมื่อได้ทำสิ่งต่างๆอย่าง เต็มความสามารถ					
23	เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรคและความผิด หวัง ฉันก็จะไม่ยอมแพ้					
24	เมื่อเริ่มทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ฉันมักทำต่อ ไปไม่สำเร็จ					
รวมคะแนน						
25	ฉันพยายามหาสาเหตุที่แท้จริงของ ปัญหา โดยไม่คิดเอาเองตามใจชอบ					
26	บ่อยครั้งที่ฉันไม่รู้ว่ อะไรทำให้ฉันไม่ มีความสุข					
27	ฉันรู้สึกว่ การตัดสินใจแก้ปัญหาคือ เรื่องยากสำหรับฉัน					
28	เมื่อต้องทำอะไรหลายอย่างในเวลาเดียว กัน ฉันตัดสินใจได้ว่าจะทำอะไรก่อน หลัง					
29	ฉันลำบากใจเมื่อต้องอยู่กับคนแปลก หน้าหรือคนที่ไม่คุ้นเคย					
30	ฉันทนไม่ได้เมื่อต้องอยู่ในสังคมที่มีกฎ ระเบียบขัดกับความเคยชินของฉัน					
รวมคะแนน						

เอกสารนี้เป็นเอกสารเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ทำกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงรวมคะแนนต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำไปใช้

ข้อ ที่	ข้อความ	ไม่ จริง	จริง บ้าง ครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริง มาก	คะแนน
31	ฉันทำความรู้สึกได้ง่าย					
32	ฉันมีเพื่อนสนิทหลายคนที่คบกันมานาน					
33	ฉันไม่กล้าบอกความต้องการของฉันให้ผู้อื่นรู้					
34	ฉันทำในสิ่งที่ต้องการโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน					
35	เป็นการยากสำหรับฉันที่จะโต้แย้งกับผู้อื่น แม้จะมีเหตุผลเพียงพอ					
36	เมื่อไม่เห็นด้วยกับผู้อื่น ฉันสามารถอธิบายเหตุผลที่เขายอมรับได้					
รวมคะแนน						
37	ฉันรู้สึกค้อยกว่าผู้อื่น					
38	ฉันทำหน้าที่ได้ดี ไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทใด					
39	ฉันสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ดีที่สุด					
40	ฉันไม่มั่นใจในการทำงานที่ยากลำบาก					
รวมคะแนน						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ ที่	ข้อความ	ไม่ จริง	จริงบาง ครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริง มาก	คะแนน
41	แม้สถานการณ์จะเลวร้าย ฉันก็มีความหวังว่าจะดีขึ้น					
42	ทุกปัญหามักมีทางออกเสมอ					
43	เมื่อมีเรื่องที่ทำให้เครียด ฉันมักปรับ เปลี่ยนให้เป็นเรื่องผ่อนคลายหรือสนุก สนานได้					
44	ฉันสนุกสนานทุกครั้งกับกิจกรรมใน วันสุดสัปดาห์และวันหยุดพักผ่อน					
45	ฉันรู้สึกไม่พอใจที่ผู้อื่น ได้รับสิ่งดี ๆ มาก กว่าฉัน					
46	ฉันพอใจกับสิ่งที่ฉันเป็นอยู่					
รวมคะแนน						
47	ฉันไม่รู้ว่า จะหาอะไรทำเมื่อรู้สึกเบื่อ หน่าย					
48	เมื่อว่างเว้นจากภาระหน้าที่ ฉันจะทำ ในสิ่งที่ฉันชอบ					
49	เมื่อรู้สึกไม่สบายใจ ฉันมีวิธีผ่อนคลาย อารมณ์ได้					
50	ฉันสามารถผ่อนคลายตนเองได้ แม้จะ เหน็ดเหนื่อยจากภาระหน้าที่					
51	ฉันไม่สามารถทำใจให้เป็นสุขได้ จน กว่าจะได้ทุกสิ่งที่ต้องการ					
52	ฉันมักทุกข์ร้อนกับเรื่องเล็กน้อยที่ เกิดขึ้นเสมอ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้รวมคะแนน ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

=====

การให้คะแนน

แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ในการให้คะแนนดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ข้อ

1	4	6	7	10	12	14	15	17	20	22	23	25	28
31	32	34	36	38	39	41	42	43	44	46	48	49	50

แต่ละข้อให้คะแนนดังต่อไปนี้

ตอบไม่จริง	ให้	1	คะแนน
ตอบจริงบางครั้ง	ให้	2	คะแนน
ตอบค่อนข้างจริง	ให้	3	คะแนน
ตอบจริงมาก	ให้	4	คะแนน

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ข้อ

2	3	5	8	9	11	13	16	18	19	21	24
26	27	29	30	33	35	37	40	45	47	51	52

แต่ละข้อให้คะแนนดังต่อไปนี้

ตอบไม่จริง	ให้	4	คะแนน
ตอบจริงบางครั้ง	ให้	3	คะแนน
ตอบค่อนข้างจริง	ให้	2	คะแนน
ตอบจริงมาก	ให้	1	คะแนน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การรวมคะแนน

ด้านดี	หมายถึง	ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
ด้านเก่ง	หมายถึง	ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหา และแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
ด้านสุข	หมายถึง	ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข

ด้าน	ด้านย่อย	การรวมคะแนน	ผลรวมของคะแนน
ดี	1.1 ควบคุมตนเอง	รวมข้อ 1 ถึงข้อ 6	
	1.2 เห็นใจผู้อื่น	รวมข้อ 7 ถึงข้อ 12	
	1.3 รับผิดชอบ	รวมข้อ 13 ถึงข้อ 18	
เก่ง	2.1 มีแรงจูงใจ	รวมข้อ 19 ถึงข้อ 24	
	2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา	รวมข้อ 25 ถึงข้อ 30	
	2.3 สัมพันธภาพ	รวมข้อ 31 ถึงข้อ 36	
สุข	3.1 ภูมิใจตนเอง	รวมข้อ 37 ถึงข้อ 40	
	3.2 พอใจชีวิต	รวมข้อ 41 ถึงข้อ 46	
	3.3 สุขสงบทางใจ	รวมข้อ 47 ถึงข้อ 52	

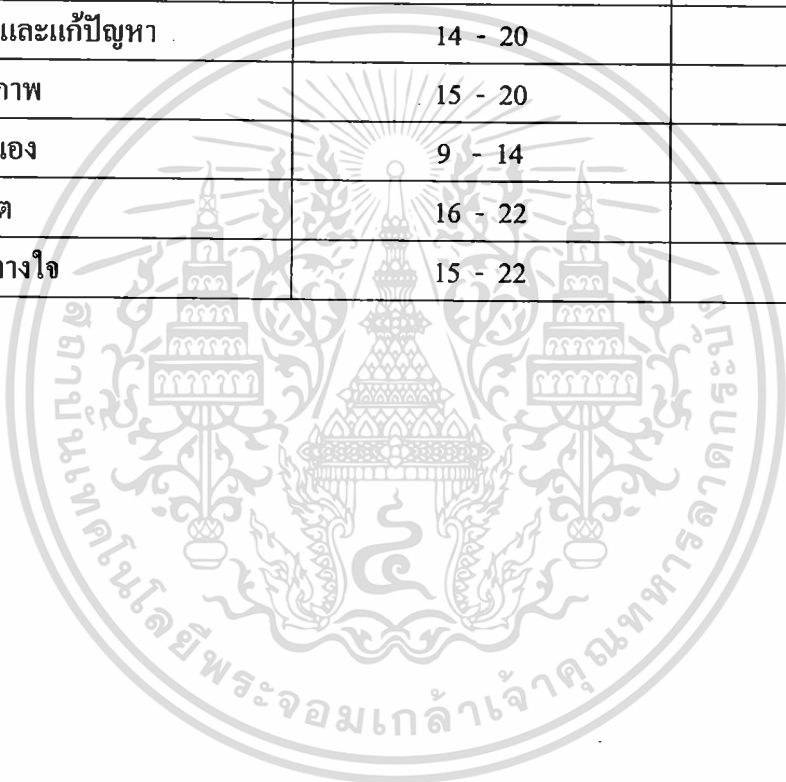
หลังจากรวมคะแนนแต่ละด้านเสร็จแล้ว นำคะแนนที่ได้ไปทำเครื่องหมาย **x** ลงบนเส้นประในกราฟความฉลาดทางอารมณ์ แล้วลากเส้นให้ต่อกัน และพิจารณาดูว่ามีคะแนนด้านใดที่สูงหรือต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ

ผลที่ได้เป็นเพียงการประเมินโดยสังเขป คะแนนที่ได้ต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ ไม่ได้หมายความว่า ท่านมีความผิดปกติในด้านนั้น เพราะด้านต่างๆเหล่านี้เป็นสิ่งที่มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น คะแนนที่ได้ต่ำจึงเป็นเพียงข้อเตือนใจให้ท่านหาแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในด้านนั้นๆให้มากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กราฟความฉลาดทางอารมณ์

ด้านย่อย	ช่วงคะแนนปกติ	คะแนนเฉลี่ย
1.1 ควบคุมตนเอง	13 - 18	15.54
1.2 เห็นใจผู้อื่น	16 - 21	18.27
1.3 รับผิดชอบ	17 - 23	19.86
2.1 มีแรงจูงใจ	15 - 21	18.22
2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา	14 - 20	17.22
2.3 สัมพันธภาพ	15 - 20	17.62
3.1 ภูมิใจตนเอง	9 - 14	11.65
3.2 พอใจชีวิต	16 - 22	19.18
3.3 สุขสงบทางใจ	15 - 22	18.51

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้